Otuz üçüncü sene. Sayı: 4840—484

Tasviri Efkâr

MÜSTAKİL YEVMİ GAZETE

Telefon: 20529
Telg. Tasviriefkâr, İstanbul

Perşembe 9 Birincitesrin 1941

Vatandaşlığa kabul edilen ırkdaşlarımız

Ankara 8 (Husust) — Muhtelif tarihlerde memleketimize gelen 514 ırktaşımız Vekiller Heyeti kararile vatandaşlığımıza alınmıştır.

Para kaybetmek, ümit kaybetmenin yanında pek değersiz ve ehemmiyetsiz kalır.

"Süzme Sözler„den

(Şerhi 2 nci sahifemizde)

Alman gazetelerinin tebliğ hakkındaki mütaleaları

BERLİN, 8 (A.A.)

O.N.B. bildiriyor:

Berlinin akşam gazeteleri, Almanyanın istekler ve tazyiklerle ve ayni zamanda Bulgaristanda asker tahşit etmek tehdidile Türkiyeye taarruz etmek üzere olduğu intibaını verecek mahiyette yabancı memleketlerden son günlerde çıkarılan haberler karşısındaki müşterek Türk - Alman müşahedesini ilk sahifelerinde neşrediyorlar.

«Berliner Börsen Zeitung» diyor ki:

Bu müşahede yalnız bir tekzip değil, ayni zamanda ve bilhassa Almanya ile Türkiye arasında hüküm süren kat'i itimat hususunda bir tezahür mahiyetindedir. Duruma bakılırsa bu

(Devamı sahife 3, sütun 3 de)

Günün gazısı

Tam vaktinde neşredilen müşterek tebliğ

Türk ve Alman hükûmetlerinin elbirliğile neşretmiş olduğu tebliğ, hem hariçte, hem dahilde çok iyi tesirler yapacak mahiyettedir. Tebliğde denildiği vechile son zamanlarda muhtelif kaynaklardan gazeteler ve radyolar vasıtasile mütemadiyen ve mükerreren çıkarılan şayialar nihayet hakikaten efkârıumumiyeyi bihuzur etmiye başlamıştı.

Bir gün Bulgaristanda ya Bulgarların ve yahut İtalyanların tahşidat yaptıkları ve maksadları Trakyaya hücum olduğu rivayeti ortaya atılıyor, alâkadarlar tarafından bunun daha tekzibine vakit kalmadan bu defa da İtalyan zırhlılarının Bulgar bayrağı altında Boğazlardan geçeceği şayiaları çıkarılıyor, kâh Almanların Kafkasyayı arkadan vurmak için Anadoludan yol istemek mecburiyetinde oldukları söyleniyor, kâh İngilizleri Suriye ve Iraktan çıkarmak için yine Anadolu topraklarını üs yapacaklarından bahsolunuyordu. Vâkıa müşterek tebliğin çok güzel ve kuvvetli bir ifade ile söylediği vechile, gerek Türkiye, gerek Almanya «bir maksadı mahsusla işaa edilen bu rivayetlere hiçbir zaman en küçük bir ehemmiyet vermemekle beraber» bu rivayetlerin halkın ezhanında az çok iz bırakmakta olduğuna da şüphe yoktu.

«Sinek ufaktır ama mide bulandırır» kabilinden her sabah gazeteyi ele alanların, muayyen ve malûm kaynaklardan çıkarılmış olan çeşit çeşit ve hepsi birbirinden tadsız şayialar karşısında ağızların tadı kaçacağı tabii idi.

Şimdi iki hükûmet tarafından neşredilmiş olan tebliğ, nihayet bu rivayetleri kökünden silip süpürecektir. Bu tebliğ, ajanslar vasıtasile dünyanın dört köşesine yayılır yayılmaz, radyoların artık sesleri kısılacağı gibi, bilhassa her sabah bir başka müfsid yazı ile gayretkeşlik eden ve ortalığı karıştırmakta iblisane zevk duyan yabancı gazetelerin ağızlarına da ot tıkanmış olacaktır. Hakikaten bilhssa son zamanlarda radyoların durmadan dinlenmeden yaydıkları haberler ve ecnebi matbuatın da her gün uydurup da ajanslar vasıtasile buraya kadar uçurdukları şayialar artık kafa şişirmiye, gönül bulandırmıya başlamıştı. Bilhassa gazetecilerin içinde tam bir katır inadile her gün ayni yâveleri yumurtlayarak ayni müfsidliği yayanların, para mukabilinde yaydıkları bu müfsidliklerin ajanslar vasıtasile bize kadar aksetmesi Türk efkârıumumiyesini çok sıkmaktaydı. Bu günkü tebliğ işte bilhassa bu kabil müfsid neşriyatı bir müddet için olsun susturacağı cihetle cidden vaktinde neşredilmiş, bir tebliğ addolunmıya sezâdır. Bu gibi gazete ve gazetecilerin, bu günkü müşterek tebliğin mealine ajanslar vasıtasile muttali olur olmaz suratlarını ne derecede ekşiteceklerini düşünmek bile insana bir hayli ferahlık ve teselli veriyor. Nihayet onlar her gün sürü sürü yazıları ve dedikoduları ile herkesin zihin ve fikrini zehirlemekteydiler, şimdi, tebliğin bu

TASVİRİ EFKÂR

(Devamı sahife 3, sütun 1 de)

Türk - Alman dostluğunu ihlâl edecek mahiyette yapılan propagandalara karşı

Resmi tebliğ

Neşriyatın Türk ve Alman hükûmetleri arasındaki itimatkâr münasebatı hiçbir veçhile haleldar edemiyeceğini beyan ederler

ANKARA, 18 (A.A.)

TEBLİĞ: Son haftalar zarfında ecnebi kaynaklardan gelen matbuat ve radyo haberleri, mükerreren ve muhtelif tarzlarda Almanyanın bir takım talepler serdettiği, tazyikler yaptığı. Bulgaristanda tahşidatta bulunduğu ve Türkiyeye karşı bir taarruz hareketine geçmek üzere olduğu zehabını tevlit etmiye çalışmışlardır.

Türk ve Alman hükûmetleri bir maksadı mahsusla işaa edilen bu rivayetlere hiçbir zaman en küçük bir ehemmiyet atfetmemiş olmakla beraber her türlü asıl ve esastan âri olan bu neşriyatın iki memleket arasında 18 Haziran 1941 tarihli itilâfla teyit edilmiş olan itimatkâr dostluk münasebatını hiçbir veçhile haleldar edemiyeceğini beyan etmek hususunda mutabık kalmışlardır.

Alman tebliği

Cenupta 7 Rus tümeni muhasara edildi

Kuvvetlerimiz dün Mariopol'a vasıl oldular

Yeniden 3.500 esir alındı

Führerin umumi karargâhı, 8 (A.A.) — Alman orduları Başkumandanlığının tebliği:

Ukraynada taarruz ve takip hareketleri durmaksızın devam ederken 2 ilkteşrinde cephe merkezinin yarılması neticesinde yeniden muazzam imha muharebelerine başlanmıştır.

Viazma bölgesinde müteaddit Rus kolordları çevrilmiştir. Bu kolordular kaçınılması mümkün olmıyan imha tehlikesi karşısındadırlar.

Alman hava kuvvetleri, düşmanın kara ve demiryollarına ağır darbeler indirmiştir. Müteaddit trenler tahrip edilmiş veya hasara uğratılmıştır. Alman tayyareleri dün gece Moskova ve Leningradda ehemmiyetli askeri tesisata taarruz etmişlerdir.

Hususî tebliğ

Berlin, 8 (A.A.) — Alman orduları Başkumandanlığı bu akşam aşağıdaki hususî tebliği neşretmiştir:

Bir Alman zırhlı ordusu, İtalyan, Macar ve Slovak teşkillerile takviye edilmiş olarak Dnieprepetrovsk cevresinden cüretli bir hareketle Azak

(Devamı sahife 3, sütun 2 de)

Reisicümhur, Hüsrev Geredeyi kabul etti

Berlin Elçimiz, Başvekil ve Hariciye Vekilile de görüştü

ANKARA 8 (A.A.) — Mezunen şehrimizde bulunan Berlin Büyük Elçisi Hüsrev Gerede, Reisicümhur İsmet İnönü tarafından kabul edilmiş ve yemeğe alıkonulmuştur.

DİĞER GÖRÜŞMELER

Ankara 8 (Hususî) — Berlin Büyük Elçimiz Hüsrev Gerede yarın İstanbula hareket edecek ve orada üç gün kadar kaldıktan sonra mahallî memuriyetine gidecektir.

Büyük Elçi, şehrimizde Reisicümhurdan başka Başvekil ve Hariciye Vekilimiz tarafından da kabul edilmiştir.

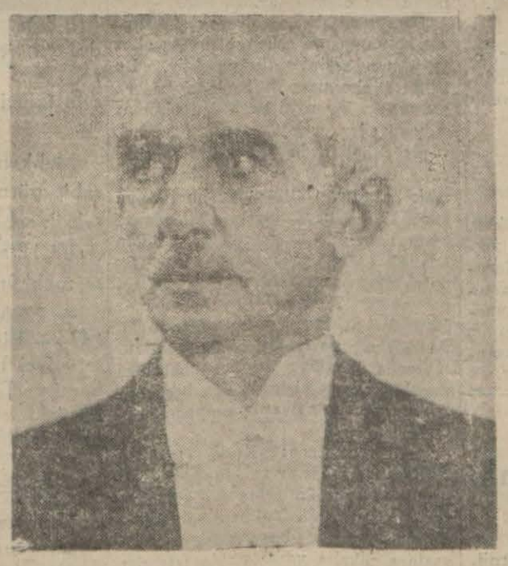

Milli Şef İsmet İnönü

MİLLİ ŞEFİMİZİN İLTİFATI

Milli Şef Reisicümhur İsmet İnönü, 6 Birincitesrin Kurtuluş Bayramı münasebetile kendilerine İstanbul şehri namına çekilen tazim telgrafına aşağıdaki telgrafla mukabele etmişlerdir:

"Kurtuluş gününde İstanbulu heyecanlı bir sevinçle anıyorum. Sevgili ve ileri vatandaşlarım İstanbullular, Bayramı yürekten kutlarım, özden duygularınıza teşekkür ederim.

REİSİCÜMHUR BULGAR KRALINI TEBRİK ETTİ

Ankara 8 (A.A.) —

(Devamı sahife 3 de)

Sovyet tebliği

Merkezde çok şiddetli bir harp başladı

Almanlar buradaki Rus kuvvetlerini ihataya çalışıyorlar

Müth'ş bir tank muharebesi

MOSKOVA, 8 (A.A.)

Sovyet Haberler Bürosunun bu sabahki tebliği:

7/8 ilkteşrin gecesi, kıtalarımız bütün cephe boyunca düşmanla çarpışmışlardır. Çarpışmalar, Viazma ve Briansk istikametlerinde bilhassa şiddetli olmuştur.

Bu bahsin diğer haberleri Sa 3, Sü 4 de

Türkiyeye dair üç mühim haber

1 — *İngiltere ve Sovyetlerin memleketimizdeki Alman faaliyeti hakkında bir nota verdikleri haberi "Yanlış„ mış.*

2 — *Bulgarlar tarafından satın alınacak İtalgan muhriblerinin Boğazlardan geçmesi için talep vaki olmamıştır.*

3 — *Ruslar Boğazlar üzerinde talepte bulunduklarını tekrar tekzip ediyorlar.*

LONDRA, 8 (A.A.)

Reuter tebliğ ediyor:

Türkiyedeki Alman beşinci kolunun faaliyetine dair İngiliz ve Sovyet hükûmetleri tarafından Türkiye hükûmetine müşterek bir nota tevdi edilmiş olduğu hakkında Alman kaynaklarından işaa edilen haber bugün Londrada tamamile «yanlış» diye tavsif edilmektedir.

Bulgar muhripleri meselesi

Londra, 8 (A.A.) — Reuter:

Avam Kamarasında, Bulgar bayrağını taşıyan bazı İtalyan gemilerinin Boğazlardan geçmesi meselesi hakkında sorulan bir suale cevap veren Eden, şöyle demiştir:

Türkiye hükûmetinin montreux (Montrö) mukavelesi mucibince Boğazların muhafızı sıfatile olan taahhütlerini bütün mânasile ifa için icap eden tedbirleri alacağına Britanya hükûmetinin tam itimadı vardır.

Bulgar hükûmetinin bir miktar İtalyan destroyeri satın alarak bunların Boğazlardan geçirilmesini istediği hakkındaki haberlere Türk hükûmetinin nazarı dikkati celbedilmiştir. Türkiye bu mahiyette hiçbir talep vâki olmadığını Britanya hükûmetine bildirmiştir.

Rusların tekzibi

Ankara, 8 (Radyo gazetesi) — Sovyet sözcüsü Lozovski gazetecilere verdiği bir beyanatta Boğazlar hakkındaki Sovyet taleplerinden bahsetmiş ve demiştir ki:

Alman'lar bunu bir kaç defa tekrar ettiler. Bunlar baştan aşağı yalandır. Sovyet hükûmeti, Molotofun ağzından da bildirdiğine göre böyle birşey olmadığını, ancak Almanyanın

(Devamı sahife 3, sütun 5 de)

İthalât kolaylaştırılıyor

Dün Ticaret Vekilin'n riyaseti altında dört saat süren bir toplantı yapıldı

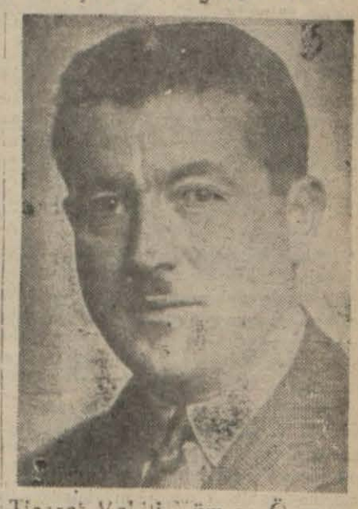

Ticaret Vekili Mümtaz Ökmen

Ticaret Vekili Mümtaz Ökmen dün sabah Ankaradan şehrimize gelmiştir. Öğleden sonra Mıntaka Ticaret Müdürlüğüne gelerek geç vakte kadar meşgul olmuştur. Burada kendisini ziyaret eden Vali ve Belediye Reisi Doktor Lütfi Kırdarla da ya-

(Devamı sahife 3, sütun 4 de)

Bir muharrire göre

Amerika altı aya kadar harbe girecek

Nevyirk, 8 (A.A.) — Rocue Drum mond, Christian Science Mönitor'da çıkan bir makalesinde şöyle diyor:

6 aya kadar Amerikanın harp ilân edeceği fikrindeyim. Bizimdemokrasimiz hudutsuz bir zaman için ilân edilmemiş harbe devam edemez. Nazizm bir taraftan sulhten bahsederken, diğer taraftan da harbe esaslı

(Devamı sahife 3, sütun 3 de)

Japonya Siyamı işgale hazırlanıyor

Duff Cooper'e göre vaziyet biraz iyi

MANİLLA, 8 (A.A.)

United Press: — Singapurdan gelen itimada değer haberlere göre, Japonya Siyamı istilâya hazırlanmaktadır.

(Devamı sahife 3, sütun 3 de)

Mareşal yalan

Peyami SAFA

BU harpte, bir esrarkeşin ruh dalgalarını saran heyulâlar gibi acaip ve cisimsiz bir sürü Mareşal türedi: Mareşal Abluka, Mareşal Açlık, Mareşal Kış, Mareşal Zaman...

Zaferi bu heyulâlardan beklemekteki isabet derecesi çok münakaşa edildi.

Fakat bunların arasında, adı hiç geçmiyen bir tanesi daha vardı ki, harbin ilk zamanlarında bazı geçici muvaffakiyetler kazanmadı değil: Mareşal Yalan!

Harbin başlangıcında, hattâ ondan daha evvel, ordularını beş kıtaya saldıran bu Mareşal, hakikate karşı savaşında, kendi adının teknik bir ıstılahından başka bir şey olmıyan «Propaganda» tâbiyelerile eski dostların arasına kin ve nifak tohumları ekmeğe çalıştı; her memlekette bu manevrasını kolaylaştıracak yerli unsurları da buldu. Hedefi iki dostu birbirine düşürüp birini ötekinin üstüne yürütmekti.

Mareşal Yalan, dünyanın bazı yerlerinde bazı muvaffakiyetler kazandıktan sonra, Mareşal Hakikatle burun buruna gelince, sindi, kaçtı, sırroldu. Şimdi uzak deliklerden sesi geliyor; fakat buna kulak asan yoktur.

Mareşal Yalanın eski dünya harplerinde kazandığı zaferlerden bu defa mahrum kalmasının teknik sebepleri vardır. O tarihlerde fertlerin kulağı ancak kendi dar muhitindeki seslerden fazlasını duyamıyor, dünya heberleri, yalnız telli ve telsiz telgraf cihazlarına sahip olan hükûmetlerin kulağına kadar ulaşabiliyordu. Eski harplerde Mareşal Yalan, fertlerin bu teknik imkândan mahrum olmalarını dilediği gibi istismar edebilirdi. Radyo denilen cihaz, fertleri de bu imkâna kavuşturunca, Mareşal Yalanın palavralarına bir kere iman etmiş olanlar bile artık inanmaz oldular.

Fakat radyo icad edilmemiş olsaydı bile Mareşal Yalanın mumu sönecekti; çünkü bu defa yatsı ezanı harp bitmeden çok evvel okunmuştu!

Yılan masalı

Odun fiyatlarını tetkik için Kandraya bir heyet gidiyor

Odun meselesinin tetkikine dün de devam edilmiştir. Vali ve Belediye Reisi Doktor Lütfi Kırdar dün bu mesele ile bizzat meşgul olmuş, narhın indirilmesine itiraz eden toptancı tacirlerile bazı alâkadarları dinlemiştir. Müteakiben Valinin riyasetinde bir toplantı yapılmış ve odun narhı-

(Devamı sahife 3, sütun 5 de)

Örfî İdare mahkemesi

Beyaz zehir kaçakcılarını mahkûm etti

Son zamanlarda esrar, eroin, kokain gibi uyuşturucu madde satmaktan, kullanmaktan veya satmak üzere yanlarında taşımaktan dolayı yakalanıp Örfî İdare mahkemelerine verilen suçlular 2 seneden 4 seneye kadar hapis ve o kadar müddet sürgünle ağır para cezalarına mahkûm edilmişlerdir.

Askerî Vaziyet

Alman - Rus harbi

Hitlerin itirafı veçhile Almanların Rus hazırlıklarını anlamamış olmaları, onlara hem zaman kaybettirdi, hem de zayiata sebep oldu

Yazan: General Ali İhsan Sâbis

ESKİ ORDU KUMANDANLARINDAN

Alman Führerinin Birincitesrinin üçünde söylediği nutukta askerlikçe mühim noktalardan ikisi pek ziyade göze çarpmaktadır: Bunlardan biri Sovyetlerin Almanyaya taarruz için harp hazırlığında çok ileri gitmiş olmalarının Almanların tahmini üstünde bulunması ve bu hususta yanıldıkları hakkındaki itiraftır.

Diğeri 48 saattenberi yeniden Şark cephesinde pek büyük mikyasta bir harp hareketinin yapıl-

(Devamı sahife 3, sütun 5 de)

GÜNÜN akisleri

İddia makamında gazeteci

Bir tarihte çok haklı olduğumuzu Temyiz Mahkemesinin de harikulâde enfes bir kararla teyid ettiği bir dava yüzünden İstanbulda asliye mahkemesinin huzuruna çıkmıştık.

Bu dava esnasında anlamıştım ki, oradaki heyeti hâkime ve iddia makamını işgal eden müddeiumumî muavini, gazetecilik tekniğinin icap ettirdiği zaruretlerin mahiyetini bilmiyorlar ve çaresiz bilmedikleri, anlamadıkları bir hâdisenin davasını rüyet ediyorlardı. Teferruata girişmeden yalnız şu kadar söyliyeceğim: Müddeiumumî bizdeki kasdı cürmüyü, gazeteye gelen herhangi bir havadisi tekrar tahkik ettirmemiş olmamız dolayısile sabit görmüştür.

Bilmiyordu ki, gazeteye gelen havadisler bünyeleri itibarile tahkik edilmiş havadislerdir ve onların doğruluğundan biz şüphe etmeyiz ki temyizen veya istinafen o havadisleri tekrar tahkik ettirelim.

Adliye cihazımızın, gazeteciliğin hususiyetlerine vakıf olmaması yüzünden matbuat kanunumuz, gazetecilik suçlarını âdi ceraimle bir tutmuştur, yani işin kolayına kaçmıştır. Adliyeye ihtisas aşılayacağına bizdeki hususiyetleri dümdüz etmeyi tercih etmiştir.

Müddeiumumî takibat ve tahkikat yapar, ceza ister, fakat suçlu beraat ettiği zaman ona bir mesuliyet tevcih etmez.

Gazeteci halis niyetlerle yaptığı her neşriyattan sonra bu neşriyattan zarar görenler tarafından mahkemelere sürüklenir, mahkûm olur, temyiz mahkemelerinde uğraşır, hapse girer.

Acaba matbuat müessesesi bir adliye, bir maarif bir idare müessesesi kadar memlekette lüzumlu değil midir ve samimî bir tecellüdle bütün memleketin huzurunda açık konuşan dürüst gazeticinin, memleket davalarında iddia makamını işgal etmiye hakkı yok mudur?

İşte size bir bilmece:

O şey nedir ki, onsuz yapamıyacağımız halde kıymetini bir türlü takdir edemeyiz ve ne olduğunu bilmeden onu âdeta ihtisasla tanıdığımızı iddia ederiz. Cevap: Matbuat.

Cihad BABAN

Tefrika: 87 — *Yazan:* **KANDEMİR**

Bu mevzuda aklıma gelen herşeyi en ikna edici kelimelerle anlattım

Hacı Sami Bey, hakikaten samimiyetle söylediğim sözlerin yaptığı tesiri anlamak hırsile yan gözle Paşaya bakarken; «hayır...» diye doğrudu. Fakat tam bu sırada, paşa müdahale etti:

«... Canım diyordu, bırakınız şimdi bu münakaşayı. Herşey tatlı tatlı konuşularak da halledilebilir. Sinirlenmeli müşkülât olduğunu size kim söyledi?»

Yine bir müddet sustuk. Fakat, benim rahatım kaçmıştı. Bir odada yatacak kadar Paşaya hülûl etmiş, daha doğrusu ona sülûk gibi yapışmış olan Hacı Sami, yüzde yüz değilse bile, ona yakın bir ihtimalle Enver Paşayı, kafasına mıhlamış olduğu yola sürükliyecek, böylece durup dururken başımıza bir dert, hattâ felâket çıkarmış olacaktı.

- Yarabbi, ne yapsam da bu işin önünü alsam, diye düşünüyor, fakat bir türlü bir çare, bir çıkar yol bulamıyordum. O anda, ilk aklıma gelen şey, Cemal Paşanın bir buçuk ay kadar evvel buralardan geçerken kar şılaştığı soğuk muameleyi teferruatile anlatmak oldu. Cemal Paşanın bu istikbâl tarzından ne kadar müteessir olduğunu, Sovyetlerin şüphelerini, tereddütlerini silmek için çalıştığını, zira karşılıklı itimat ve emniyet mevcut olmazsa değil yalnız burada hattâ Efganistanda bile bir iş görmenin imkânsız olduğunu.. Nihayet Cemal Paşanın da esasen her türlü maceradan çekindiğini, onu da düşünmek cap ettiğini.. Ne bileyim, ben, bu mevzuda aklıma gelen herşeyi, en ikna edici kelimelerle, en tatlı dille anlattım, durdum. Bütün bunları sessiz sadasız dinliyen Enver Paşa, nihayet şu kadar söyleyebildi: «Evet... Cemal Paşa ile, kararlaştırdığımız veçhile Aşkâbatta görüşmeyi çok isterdim. Yazık ki geç kaldım, gününde yetişemedim. Bazı sebepler bu mülâkata mâni oldu.»

O sabah böyle geçti. Öğleden sonra (gel, birlikte bir ziyaret yapacağız) diyerek beni yanına aldı ve Buharanın tanınmış şahsiyetlerinden birinin evine götürdü. Bu zat ilk gün denberi Enver Paşaya bağlanmış, âdeta tapmış bir münevverdi. Binaenaleyh Enver Paşa onunla çok serbest görüşüyordu. Beni birlikte götürmüş olması da, bu zatın, iddialarını kısmen cerheder mahiyetteki sözlerine şahit olmaklığım içindi. Enver Paşa, sabah kahvaltısında, burada yapmak istediklerinden sarahat le bahsetmemişti. Fakat işte şimdi, apaçık konuşuyordu. Uzun uzadıya Türkistandan, Buharadan bahsedildikten sonra Paşa: «Evet, demişti, sabık Buhara Emirinin isyan halinde bulunan kuvvetlerinin başına geçmek lâzımdır. Görüyorum ki bu zor olmakla beraber, pekâlâ mümkün bir harekettir.»

Eşraftan olan zat, Paşanın bu sözünü işitir işitmez, hayretle ellerini kaldırdı:

«Sakın Paşa Hazretleri, dedi, sakın böyle bir şey yapmayınız!.»

Paşa da şaşırmıştı:

«Fakat siz, diyordu, vaziyetin böyle bir harekete pek müsait olduğunu ima etmediniz mi?»

Beriki, daha vazıh konuşmak lüzumunu duymuştu:

«Hayır, dedi, belki türkçemin iyi anlaşılmayışı yüzünden bu mânayı çıkardınız Paşa Hazretleri! Ben Buharada bir isyan hareketi mevcut olduğunu inkâr etmiyorum. Fakat bu hareket devam edemez. Zira Sovyetler daha şimdiden kıpırdanmıya ve sevkiyata başlamış gibidirler. Hele siz bu işe atılırsanız neler olacağını elbette tahmin edebilirsiniz. Saniyen, bizim halka kendinizi tanıtmanız, sevdirmeniz bir meseledir. Buna çok güç muvaffak olabilirsiniz. O zamana kadar ise iş işten geçmiş olur. En mühim mesele ise; bu başıbozuk halkı nizama koymak, bugün için âdeta imkânsızdır. Zira bugüne kadar devam eden hayat tarzı bu halkı birbirinden uzaklaştırmış, birbirile anlaşamaz bir hale koymuştur. Bunları birleştirmek için senelerce çalışmak lâzımdır. Hulâsası şudur ki bugünkü şerait için Şarki Buharada ve Fergane'de silâha sarılmış olanları kendi hallerine bırakmak lâzımdır.»

Enver Paşa o anda, birdenbire inkisarı hayale uğrıyan insanların haline uğramıştı. Bir saatten fazla süren müzakerenin bu neticeye varacağını tahmin edemediği için kâh «haklı imişsin..» der gibi yüzüme bakıyor, kâh dirseklerini dizlerine dayayarak sessiz düşünüyordu.

Ev sahibinden müsaade alarak dışarı çıktığımız zaman: «Paşam, dedim, görüyorsunuz ki fikirlerimde isabet var. Artık, böyle bir teşebbüse girişmekten tamamile sarfınazar etmiş olduğunuzu zannederim.»

Enver Paşanın yüzünü bu kadar sertleşmiş, gözlerini bu kadar bulanmış, hele sesini bu kadar haşin bir ton almış görmemiştim. Kaldırımın üzerinde, mıhlanmış gibi durdu. Ve katî bir ifade ile: «Hayır...» dedi. İki üç adım attıktan sonra ise, ilâve etti: «Hayır... Ne olursa olsun, mutlaka düşündüğümü yapacağım.»

Bu vaziyet karşısında benim için yapacak bir şey kalmamıştı.

Ertesi gün Enver Paşayı daha sakin buldum. Fakat kararından caymış değildi. Bana: «Seni, birlikte götürmek için buraya çağırmıştım. Çünkü gideceğimiz yerde herhalde topçu zabitine de ihtiyacımız olacak. Ancak bugünkü vaziyette senin Buharada kalman icap ediyor. Binaenaleyh burada kalırsın. Sakın Taşkende döneyim deme. Zaten biz gerek Moskovada, gerek sair yerlerde bulunan arkadaşlar, oldukları yerlerden ayrılmalarını bildirdik. Hattâ Moskovada bulunan Doktor Nâzım Bey de Almanyaya gitti.»

Aksi bir tesadüf; tifüse tutulmuştum. Hattâ, hastalığın bir kısmını ayakta geçirmişim de haberim yok. Hasta olduğumu hissediyordum ama tifüsü aklıma getirmediğim için ehemmiyet vermiyordum. Nihayet bir denbire ağırlaştım. Bu halimi gören Enver Paşa beni hasaneye yatırdı.

(Devamı var)

Hâlde infilâk

İki dükkân yıkıldı

Dün saat 17 de, Yemişteki sebze hâlinde Rüstem ve Lâtife ait yazıhanede bulunan karpitler birden ateş almış ve infilâk etmiştir. İyi bir tesadüf eseri olarak, içeride kimsenin bulunmaması yüzünden insanca zayiat olmamıştır. İnfilâkın şiddetinden yazıhane harap olmuş ve civardaki 35 yazıhanenin de camları kırılmıştır. Bundan başka bu yazıhanenin altında ve civarında bulunan mühim miktarda yemiş de ezilmiştir.

Dr. Tevfik Sağlamın Üniversiteye hediyesi

General Dr. Tevfik Sağlam Tıp Fakültesine sekiz yüz otuz dokuz ciltten müteşekkil bir kütüphane hediye etmiştir. Stajyer talebelere bu kitaplardan bazıları tevzi edilecektir.

Gümrük ve İnhisarlar Vekili geldi

Gümrük ve İnhisarlar Vekili Raif Karadeniz tetkiklerde bulunmak üzere dün Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Şirketi Hayriyenin kış tarifesi

Şirketi Hayriye bu ayın 20 sinden itibaren tatbik edilecek olan kış tarifelerini hazırlamıştır. Bebek hattından tramvayların kaldırılması ihtimalini gözönünde bulunduran İdare yeni tarifelerle Bebek hattına işliyen vapur seferlerini mühim miktarda arttırmaktadır. Bundan başka talebe, memur ve işçilerin gidiş ve geliş saatleri de nazarı itibara alınarak tarifelerde ona göre tadilât yapılmıştır.

Denizyolları İdaresinin Adalar, Kadıköy hattı tarifeleri de ayın 20 sinden itibaren tatbik edilecektir.

İdarenin hazırladığı tarifeler tasdik edilmek üzere Münakalât Vekâletine gönderilmiştir.

Gümrük varidatı artıyor

İstanbul gümrüklerinin eylûl varidatı ağustos ayına nazaran takriben bir misli fazla olmuştur. Ağustos ayında elde edilen 990.000 liralık varidat harpten sonra hemen hemen en düşük bir vaziyetti. Eylûl ayındaki varidat 1 milyon 780.000 lirayı geçmiştir. Avrupa demiryollarile mu vasala temin edildikten sonra bu yekûnun ayda 4—5 milyona kadar çıkacağı tahmin edilmektedir. Çünkü Bulgaristanda Türkiye için mühim miktarda ithalât malı birikmiştir.

Otobüslerin yeni tarifesi

Zam talepleri üzerine Belediye, otobüsler için yeni bir tarife hazırlamaktadır. Tarife 31 teşrinievvelde tatbik olunacaktır.

Parti Ocak kongreleri

Cümhuriyet Halk Partisi Beşiktaş merkez ocağı kongresi dün toplanmıştır. Birinci reisliğe Ziya Karamürsel seçilmiştir. Aza evvelce arzedilmiş olan dileklerin tahakkukundan dolayı memnuniyet beyan etmiş ve eski idare heyetinin ipkası kararile kongreye nihayet verilmiştir.

Maarifte:

San'at mekteplerinin ders saatleri

Meslekî ve teknik tedrisat müesseselerinin derslere başlama saatleri Maarif Müdürlüğünce okulların vaziyetlerine göre tesbit edilecektir.

Yüksek tedrisat okullarının vakit cetvelleri bulundukları mahallerin icaplarına göre tanzim edilecektir.

★ **TÜRKÇE KURLARI** — Yabancı okullarda, yabancı tabiiyette bulunan talebelerden, türkçe derslerini muntazaman takip edememiş olanlar türkçe öğrenebilmeleri için hususî kurlar açılacaktır. Bu suretle yabancı tabiiyette olup, diğer dersleri takip edecek kadar türkçesi olmıyan talebelerin mağdur olmamaları temin edilecektir.

MUSİKİ TENKİDİ

Dede Efendi konseri münasebetile...

Yazan: **Doktor Osman Şevki Uludağ**

İstanbul Konservatuarının verdiği Dede konseri, halkımızın asıl Türk musikisine ne kadar susamış olduğunu anlamamız için güzel bir vesile oldu. Enderun musikisi, saray musikisi, Bizans musikisi... diye millî bir varlığı, millî kültüre mal etmiyerek bol keseden bağışlamak gafletinde bulunanlara rağmen Türk malzemesile işlenen ses sanatinin eşsiz âbideleri karşısında benliklerinin yüceliğini görmek istiyenler, bu vesileden istifade ettiler.

1926 da benim teşebbüsümle ve yüz yirmi sanatkârın iştirâkile Türk Ocağının verdiği konserden sonra ben de tarihin sesini dinlemek zevkinden mahrum kalmıştım. Gazino musikisi beni sarmıyordu. Uzak ve yakın komşularımıza kendi musikimizi aşıladığımız devirleri bildiğim için bazı yeni bestekârlarımızın Mısır radyosundan nağme avlamak veya keçi nağmeleri sıralamak suretile ortaya attıkları şarkılar bana zevk vermekten uzaktı. Plâkların piyasaya kötü mallarla yaydıkları damping, memleket içinde ve dışında Türk musikisi diye radyo dalgalarına uçurulan hisleri tırmalayıcı şarkılar dinlemekten dahi zevk almadığım için İsmail Dede'nin eserlerini dinlemiye elbette koşacaktım.

Beynimi burgulıyan bir hisle konseri verecek olan sanatkârların isimlerini ve okunacak eserlerin listesini öğrenince ilk hayal sukutuna uğradım. Bunların içinde sevdiklerim ve san'atlarına hürmet ettiklerim yok değildi. Dürrü Turan (tanbur), Kemâl Niyazi (kemençe), Nuri (Sine kemanı), sevdiğim kimselerdi. Diğerleri dahi tanınmış zatlardan olmakla beraber, umumî heyetin Dede Efendiyi iyi temsil edemiyeceği kanaati beni sardı; ve yazık ki, Türkün sanat musikisini göstermek hevesile yapılan güzel teşebbüs, zanlarımı teyit etti, Dede'nin ruhu için affedilmez bir suikast oldu.

***

En önce okuyuculardan başlıyalım:

Okuyuculardan ikisi sıkılgan, biri donuk ve her üçünün sesi müteredditve kifayesizdi. Cemal Kâmil, serbest zamanlarında çok güzel okuduğu halde, Dede konserinde en fena bir durumdaydı. Şüphesiz okuduğu eserlerin büyüklüğünü ifade edememek korkusu, dinleyicilerin kendisinden neler beklediğini bildiği için onların heyecanlarına cevap verememek endişesi, onun dolgun olmamakla beraber kıvrak ve pürüzsüz sesinin âhengini bozdu. Diğerleri de ondan fazla muvaffak olamadılar.

Türk musikisinde bir çok akordların bulunmasına sebep, biraz da okuyucuların sesini düşünmektir. Bu itibarla okuyucunun başladığı eseri, sonuna kadar ayni perdeden okuması icap eder.

(Meyan) larda ses kısmak, (karar) larda bir (oktav) üste çıkmak hatadır. Okuyucular bu hataya sık sık düştüler. Yürük eserlerde ve oyun havalarında mazur görülebilen bu hal, (ferahfezâ) bestede bile iki defa tekrarlandı. Halbuki on beş sene evvel Türk Ocağı konserinde Rauf Yekta, Hafız Ahmet, Ali Rıfat, Abdülkadir ve İsmail Hakkı gibi salâhiyetli üstadlar bu nevi hatalara meydan vermemişlerdi. On beş sene içinde biz bunları anlıyamıyacak hale gelmişiz.

Sazlara gelince: Keşke (taksim) denilen ve çalanın zevkine göre yapılan nağme dizilerine bu konserde yer verilmeseydi. Yalnız Dede Efendinin eserlerine hasredilen konsere, sazlara taksim yaptırmakla irticalen vücut bulan besteler de ilâve edildi ve yazık ki Dürrü (tanbur) müstesna olarak diğer sazlar, Türk musikisinin inceliklerini az çok bilenler nezdinde fena intıbalar bıraktı. Kısaca ve birer birer tahlil edelim:

Rahmetli Reşadın değerini bu konserde en acı bir surette duyduk. O olsaydı, keman, bize elbette bir gazino havası çalmıyacaktı. Bir kaç yay darbesile hisleri şahlandıracak, okuyucuya yol göstererek susacaktı. Halbuki, Sadi öyle yapmadı. (Ferahfezâ) gibi icrası kolay bir makama bol bol (Re bemol) nağmeleri katarak ve kendisini Dede'nin musikisile asla bağdaşamıyan gazino nağmelerine terkederek hem (ferahfezâ) makamını ifa edemedi, hem de Dede'nin ruhunu incittti, durdu. Dede, Sadının de çalınmasına iştirâk ettiği üç eserinde olduğu gibi (ferahfezâ) da imtihan etmişti. Bu muhterem üstaddan sorsam ve desem ki:

— Dede Efendi konserinde muhtelif taksimler yapan sazendeleri imtihan ettin mi ve onlara kaç numara verdin?

Zannederim, Hafız Ahmet Efendi, mutadı olduğu veçhile mânalı bir surette sükût eder. Keşke o olsun bu konsere mâni olsaydı. Bereket versin Dürrü (tanbur), sazına ve sanatine hâkim bir üstad olarak bize vakur ve olgun nağmeler sundu da (taksim) denilen irticalî bestenin bizde henüz kaybolmamış bir sanat olduğunu gösterdi.

***

Konserin idaresi hakkında da bir kaç not ilâve edelim:

1 — Şahsî içtihatları bir tarafa bırakmalıyız. Ferahfezâ peşrevinin beşinci satırını, sazlar (darp) lı olarak çaldılar. Notada böyle çalınacağına dair işaret yoktur.

2 — Ferahfezâ yürük semaisinin (zemin) i sazlar, (meyan) ı okuyucular tarafından tekrar olundu. Bir eserde sahibinin yapmadığını yapmak, hatadır.

3 — Faslın müdürü ellerini sallamakla bir vazife yaptığına inanıyorsa, bununla sahneye hâkim olduğunu göstermelidir. Biz onu çok defa vazifesiz gördük.

4 — Sözleri, okuyucular arasında paylaştırarak birini söyletmek ve diğerini susturmak gibi yapmacıklara yer vereceğimize tarih musikisinin, tarihte olduğu gibi temsiline olan mecburiyeti unutmamak lâzımgelir.

5 — Sazlarda kaynaşma temin etmelidir. Her sazın, önündeki notayı hakkile çalması ve ona bir şey ilâve etmemesi temin edilmelidir.

6 — Uzun taksimlere müsaade edilmemelidir. Hele sazendelerin marifet göstermek niyetine muhtelif makamları dolaşmaları hata içinde hatalar doğuruyor. Bir makamda tenevvüler göstermiye kalkmak, sanat değil, asıl makamı anlamamak ehliyetsizliği demektir.

7 — Ve nihayet Dede'nin ruhuna yapılan suikasttan sonra, diğer musiki üstadlarının hatıralarını da bu âkıbetten kurtarmak için kat'i muvaffakiyet hükmü verilmeden sahneye çıkmamalıdır.

Dr. Osman Şevki ULUDAĞ

Adliyede:

12 sene mahkûm oldu

Şilede, bir tavuk meselesinden dolayı, hemşehrisi İsmaili öldüren terzi Necatinin muhakemesi dün ikinci ağır cezada bitirilmiştir.

Mahkeme, Necatinin suçunu sabit görmüş ve vakadaki ağır tahrik sebebini nazara alark kendisini 12 sene müddetle ağır hapse mahkûm etmiştir.

★ **HEM SUÇLU HEM GÜÇLÜ** — Bir müddet evvel, Beşiktşta feci bir cinayet işlenmiş, İlhami ve Cevdet adında iki çocuk, bir içki gecesi sonunda Beşiktaş taksi mahallinde değnekçilik yapan Tevfiği bıçakla delik deşik ederek öldürmüşlerdi.

Tahkikat sonunda yakalanarak ikinci ağır ceza mahkemesine verilen katil gençlerin muhakemesine dün de devam olunmuş, istinabe yolile ifadesi alınan bir şahıdin sözleri okunmuştur. Şahit Tevfiği İlhami ile Cevdetin müştereken öldürdüklerini söylüyordu.

Bunun üzerine İlhami ileri geri söylenmiş, hâkim kendisine evvelâ yakasını kapamayı ve mahkemede olduğunu unutmamasını söylemiştir.

İlhami bu ihtarla serkeşliğini büsbütün arttırmış, neticede hâkim kendisini jandarma vasıtasile dışarı çıkartmış, ve muhakemesinin badema giyabında cereyanına karar vermiştir.

Sadakai Fıtır

İstanbul Müftülüğünden:

	En iyi K.	İyi K.	Son K.
Buğday :	27	24	20
Arpa :	40	38	37
Üzüm :	234	170	117

Fıtra ve zegât itâsiyle mükellef olan muhterem ahalimize, milletimizin en hayatî ihtiyaçlarını karşılıyan ve elde ettiği teberruatı kendisiyle Kızılay ve Çocuk Esirgeme Kurumları arasında paylaşan Türk Hava Kurumuna her veçhile yardımda bulunmaları lüzumu ehemmiyetle arzolunur.

Polisten:

Yangın başlagıcı

Dün Cağaloğlunda Başmuhasip sokağında 8 sayılı apartımanın birinci katındaki mutfakta çamaşır yıkandığı bir sırada ocaktan sıçrayan kıvılcımlar tavanı tutuşturmuşsa da zamanında gelen itfaiye yangını söndürmüştür.

★ **YÜK ALTINDA KALDI:** Liman tahmil ve tahliye amelesinden Haydar dün sabah vapurda çalışırken nohut yüklü bir sapanın altında kalarak vücudünün muhtelif yerlerinden yaralanmış ve derhal Devlet limanları hastanesine kaldırılmıştır.

TEŞEKKÜR

Eşim öğretmen Amile Türkerin doğumunu muvaffakıyetle neticelendiren, İzmir Memleket hastanesi doğum mütehassısı Bay Ali Rıza ve Bay Şevkete ve çok iyi bir itina ile bakan hastane hekim ve müstahdemlerine alenen teşekkürlerimi bildirirm. *Nazilli hareket memuru Ahmet Türker*

SİYASÎ VAZİYET

Türkiyenin hakimane siyaseti

Türkiye cümhuriyetinin şimdiki harpte başladığından beri takip etmekte olduğu metin ve sabit siyasetin isabeti seneler geçtikçe bir kat daha tebarüz etmektedir. Bütün dünyayı harp ateşi sardığı veya tehdit ettiği bir zamanda huzur ve sükûnunu hemen hemen yalnız vatanımız muhafaza etmiştir.

Ayni zamanda bu siyaset hiç bir tarafın aleyhine ve zararına da tevcih edilmiş değildir. Çünkü Türkiyenin hudutları Milli Misakla katî ve daimî olmak üzere tesbit edilmiştir. Siyasetinin de gayesi asırlardanberi bakımsız kalan yurdumuzun imar ve ihyası olduğuna göre devamlı sulh ve salâhı temindir.

Türkiye cümhuriyetinin bu müddebirane siyasetini herhangi surele ümidsiz olsa bile müteessir etmek vahi maksadile yapılan propaganda ve işaelerin tamamile tesirsiz kalmış olmasının sebebi de bütün dünyanın tasdik ettiği politikamızın metanet ve isabetidir.

Örnek olmıya şayan olan bu hekimane siyasetin isabetini isbat eden bürhan ve deliller tevali etmektedir. Dün Ankarada neşredilen tebliğ dahi bu parlak delillerden en yenisi bulunuyor.

Güya Almanyanın bir takım talepler serdettiği, tazyikler yaptığı, Bulgaristanda tahşidatta bulunduğu ve Türkiyeye karşı bir taarruz hareketine geçmek üzere olduğu zehabını tevlid için son haftalar zarfında muhtelif memleketlerden birçok haberler ve şayialar uçurulmuştu.

Bir maksadı mahsusla işae edilen bu rivayetlere Türkiye ve Almanya hiçbir zaman en küçük bir ehemmiyet atfetmemişlerdir. Maahaza bütün cihana bir daha isbat için her türlü asıl ve esastan mahrum olan bu neşriyatın geçen Haziranın on sekizinde akdolunan ademi tecavüz ve dostluk ve istişare anlaşması ile teyid edilmiş olan itimadkâr dostluk münasebatını hiçbir vechile haleldar edemiyeceğini beyan etmek hususunda mutabık kalmışlardır.

Bu yeni dostluk vesikası ile Türkiye ve Almanya arasındaki iyi münasebatın devamı bir kat daha tezahür eylemiştir.

Umumi vaziyete gelince; şimdi bütün dünya ve bâhusus Londra ve Vaşington gibi mühim merkezler gayet sıkı ve yakın bir alâka ile Rusyadaki cephenin merkezinde ve Moskova istikametinde Führerin nutkunda kırk sekiz saat evvel başladığını haber vermiş olduğu büyük taarruzun inkişafını takip etmektedir. Londradan gelen telgraf haberlerinde Almanların Moskovanın kapısı Viyazma istikametinideki tarakkilerinden endişe izhar edilmekteydi.

Fakat İngilizler yalnız Moskova istikametinde değil ayni zamanda Rostof ve Kafkasya istikametinde dahi Almanların ilerlediklerine çok ehemmiyet vermektedirler. Anlaşılan Alman kuvvetleri tâli ve müteferrik işlerle meşgul olmayıp asıl hedeflere bir an evvel ulaşabilmek için Kırım yarmadasını da Odesa ve Leningrad gibi muhasara etmekle iktifa edeceklerdir.

Almanların varmak istedikleri asıl gayenin kara kıştan evvel Rusyadaki harbi neticelendirmek olduğu görülüyor. Bu netice ile dünya siyaseti üzerinde tesir yapmak istiyorlar. Bundan sonraki siyasî vaziyet şarktaki harekâtın tesiri altında kalacaktır.

Muharrem Feyzi TOGAY

Tayin

Afyon (Hususî) — Vilâyetimiz tapu sicil muhafızı Sabri Tanan Bergama tapu sicil muhafızlığına, seferberlik müdürü Süleyman Edirne vilâyeti seferberlik müdürlüğüne tayin edildi.

Vecizelerin şerhi

Para kaybetmek, ümit kaybetmenin yanında pek değersiz ve ehemmiyetsiz kalır. **"Sözme Sözler„den**

Para kazanılır ve kaybedilebilir. Para ile beraber ümit kaybedilmezse, insan kalkınır, yeniden çalışır, yeniden kazanır. Fakat para ile beraber ümit de kaybedilirse insanın faaliyeti felce uğrar, onun kalkınma imkânı kaybolur. Ümit, hayattır. Ümitsiz hayat, ışıkları sönmüş, kudreti tükenmiş, canlı bir cenazeyi sürüklemekten farksızdır.

İnsan, yalnız paraya ait işlerde değil, her işte, her şeyden daima ümitlerini beslemeli ve her güçlükten, her buhrandan daha sağlam ümitlerle çıkarak daha büyük işler başarmıya çalışmalıdır!

Edebî roman: 10 — **Yazan: Sermed TALAY**

Ne kadar düzeltsen, vücudüne uydurmıya çalışsan, başkasının esvabı, üstünde yine iğreti durur. Hele bizim ailede olduğu gibi, vücudün üst kısmı uzun, bacaklar kısa olursa, ne yapsan nafiledir. Ismarlamadan şaşma oğlum. Taksitle elbise diken bir terzi bulmak için anasından emdiği süt burnundan gelen, çok tecrübe görmüş benim gibi bir adamın bu sözü kulağında küpe olsun, Ferhat. Pekâlâ, ne diye evde fırakla oturuyorsun?

— Baloya gidiyorum, babacığım.

— Vay! Baloya hâ? Ne balosu bu?

— Bir hayır cemiyeti balo veriyor da, bir bilet de ben uydurdum.

— Maşallah! Hayır cemiyetleri verdikleri balonun biletlerini de, iki katlı hayır işlemek için bedava dağıtmıya mı başladılar?

— Yok canım, öyle değil. Amcama iki bilet yollamışlar, birini bana verdi.

— Hâ! Şimdi anladım. Güzel; güzel; memnun oldum. Git evlâdım. Gençsin, gezip eğlenmek, hakkındır. Maamafih, ben gelemiyeceğim. Davetiyem yok. Bir yanlışlığa gelmiş olacak. Hoş, davet edilseydim de, gidemiyecektim. Çünkü bu akşam, son derece mühim üç randevum var. Üçü de, şu Aydındaki meşhur demir madeni meselesine dair. En sonuncusu Şantekler pastahanesinde. Malûm ya, orası geç vakte kadar açıktır. Tıngır Yaldızcıyanla orada buluşacağız. Maden işinin ruhu o herif.

— O halde balodan çıkınca Şantekiere uğrasam, sizi orada bulacağım, demek. Perapalastan yarımda filân çıkarım, oraya gelir, sizi alırım. Eve beraber döneriz, olmaz mı?.

— Gayet iyi olur. Hem seni, yeni tanıştığım iki mühendise takdim ederim. Harikulâde adamlar. İkisi de büyük mucit. Harikulâde ihtiraları var. Dinlesen ağzın açık kalır.

— İsimleri ne?.

— Vallahi unuttum. Akılda tutulacak gibi değil. İkisi de Rus. İlk patırdıda İstanbula gelen Beyaz Ruslardan. Birinin adı Of diye bitiyor. Ötekinin, Pamukaki, Kopanaki gibi bir şey. Aklımda kalmadı. Sermayeleri olmadığı için, zavallılar, dehalarını filiyat sahasına koyamıyorlar. Fakat tanıdıkları çok. Meselâ, meşhur milyoner Kavakoğlunu bana tanıtan onlar oldu. Demir madenine sermayeyi koyacak olan o. Neyse, tanıştığım zaman göreceksin ya! Çok enteresan adamlar. Bir müddettir düşüp kalkmıya başladığın zıpır alayı gibi aklı kafasından bir karış yukarıda insanlar değil.

— Hakhsın baba. Senin münasebette bulunduğun insanlarla, benimkiler arasında çok fark var. Ama sen iş adamı olduğun için, tabiatile...

— Tariz maksadile söylemedim. Herkes, hayatta, kendine seçtiği muhitten tecrübe alır. Üstelik de gençsin. Biz de genç olduk, sizler gibi, zıplaya zıplaya vakit geçirmedik ama, zaman icabı. Ellinİz değmişken, vaktiniz varken, yine bildiğiniz kadar hora tepin bakalım... Hoppala!. Bunun ne işi var burada? Zuhal! Gel, şu Beşiri al götür.

Zuhal, koşa koşa geldi.

— Beni mi çağırdınız Beyefendi?

— Evet. Papağan yemek odasında ne arıyor? Sana kaç defa tenbih ettim, bu hayvanı mutfaktan dışarı çıkarma diye.

— Zaptedemiyorum Beyefendi. Yalnız oturmak istemiyor. Ben mutfaktan çıkınca, kapıyı gagasile vurmıya başlıyor. Hele akşamları, siz eve geldikten sonra, kabil değil oturmuyor.

— Zavallı hayvan!... Beni çok sever, biliyorum. Yer yüzünde benden başka kimsesi yok, biçarenin. Eğlenceden mahrum olduğu için canı da sıkılıyor... Bari bundan sonra, gündüzleri kapalı tut da, akşamdan akşama, yemek zamanları bir parça yanıma gelsin... Karnını doyurdun mu?

(Devamı var)

Dünya harbi

770 inci gün

İNGİLİZ TEBLİĞİ

KAHİRE, 8 (A.A.)

Ortaşark İngiliz orduları umumî karargâhının tebliği:

Libyada kayda değer bir değişiklik olmamıştır.

ALMAN TEBLİĞİ

BERLİN, 8 (A.A.)

Alman tebliği: Dün gece Süveyş kanalına yapılan hava akınları esnasında bombalar büyük bir ticaret gemisinde ağır hasar yapmışlardır. Düşman Alman toprakları üzerinde uçmamıştır.

İTALYAN TEBLİĞİ

ROMA, 8 (A.A.)

İtalyan orduları umumî karargâhının 433 numaralı tebliği:

Şimali Afrikada Tobruk cephesinde mevzii yapılan harekât esnasında piyade müfrezelerimiz düşmanın yaklaşma teşebbüslerini tardetmişlerdir.

Topçularımız, müstahkem mevkiin müdafaa tesisatını müessir surette topa tutmuşlardır.

İngiliz tayyareleri yeniden Trablus şehri üzerine bombalar atmışlardır. Beş kişi ölmüştür.

İtalyan tayyareleri, bu gece Malta daki hava üslerini bombalamışlardır.

Günün yazısı

Tam vaktinde neşredilen müşterek tebliğ

(Başmakaleden devam)

katî ve kat'ı hükmü karşısında biraz da kendilerinin seslerini kesmek mecburiyetinde kalmaları elbet büyük inşirahı mucip olur.

Tebliğin en ziyade memnuniyet verici bir noktası da, şarkın bir köşesinde sulhün bundan sonra bir kat daha istikrar kesbedeceğine delâlet eylemesidir. Türkiye zaten harbin topraklarımıza da sirayet etmemesi için dürüst ve temiz siyasetile elinden gelen her şeyi yapmakta, her lüzumlu tedbire müracaat eylemekteydi. Buna rağmen sulhü muhafaza tam surette bizim irademize muğlâk bulunmamakta idi. Bizim bütün hüsnüniyetimize rağmen harici âmiller yüzünden harp yangını nihayet mülkümüze de bulaşabilirdi. Tebliğ işte, tarafeyn hüsnüniyeti muhafaza ettikçe bundan sonra böyle bir şeye de imkân kalmadığını göstermektedir, ki bunun Türk efkârumumiyesi üzerinde çok iyi tesir yapacağı pek tabiîdir.

Herhalde Cümhuriyet hükûmeti de, onunla müştereken Alman hükûmeti de bu tebliği bilhassa bu sırada neşretmekle maksadı mahsus takip edenlerin maksadlarını kökünden baltaladıkları gibi şark sulhünü de bir kat takviye ve tarsin eylemiş bulunmaktadırlar. «İki taraf arasındaki itimadkâr dostluğun hiç bir vechile haleldar edilemiyeceğinin» bir defa daha cihana ilân edilmiş olması, bulanık suda avlanmak istiyenleri meyus edeceği kadar sulh muhiplerini de mütesselli ve mutmain edecektir.

TASVİRİ EFKÂR

İçel Meb'usu Gl. Cemal Mersinli vefat etti

Ankara, 8 (Hususî) — İçel Mebusu General Cemal Mersinli evvelki gece geç vakit şehrimizde vefat etmiştir. General, bugün Hacı Bayram camiinde namazı kılındıktan sonra, Mebuslar, şehrimizde bulunan Vekiller ve kalabalık bir kütle tarafından Asrî Mezarlığa götürülerek defnedilmiştir.

Rahmetli 1873 de Mersinde doğmuş, Harbiye ve Kurmay tahsilini tamamladıktan sonra ordunun bir çok hizmetlerinde bulunmuş ve Umumî Harpte Suriye cephesinde kolordu ve sonraları ordu kumandanı olmuştur. Mütarekede ikinci ordu müfettişi iken 1919 ilkteşrininde Ali Rıza Paşa kabinesinde Harbiye Nazırlığına getirilmiş ve Kuvayi Milliye ile İstanbul hükûmetinin temaslarına delâlet etmiş ve o sırada yapılan intihapta Isparta Mebusu seçilmiştir. Ali Rıza Paşa kabinesile birlikte Nazırlıktan ayrılan merhum, İstanbulun işgalille Maltaya sürülmüş ve dönüşünde Birinci Büyük Millet Meclisine iltihak etmiş tir. Cemal Mersinli altıncı devrenin başında İçel Mebusluğuna seçilmişti.

Ankarada Kızılla mücadele

Ankara, 8 (Hususî) — Şehrimizde görülen kızıl hastalığının önüne geçmek maksadile sıhhat teşkilâtı bugüne kadar 20.000 çocuğa kızıl aşısı yapmıştır.

Tasvîri Efkâr

Nüshası (5) Kuruştur

Abone Şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	yoktur.

DİKKAT: Dercolunmıyan evrak iade olunmaz.

SON HABERLER

ALMAN tebliği

(1 inci sahifeden devam)

denizine inmiş ve bir cephe taarruzu ile Melitopol yakınlarında mağlûp edilmiş olan dokuzuncu Sovyet ordusunun ricatini kesmiştir.

Bu sırada Alman ve Rumen kuvvetleri de düşmanın takibine batıdan doğuya doğru devam etmişlerdir. Bu takip esnasında muhafız kıtalarına mensup süratli bir teşkil Azak denizi sahilinden ilerliyerek şimalden inen zırhlı kuvvetlerle birleşmiye muvaffak olmuştur. Bu suretle her taraftan sıkıştırılmış bulunan altı, yedi Sovyet tümeni yakında imha edilecektir.

Mağlûp edilen ve Rostof istikametinde çekilmiye çalışan zayıf düşman bakiyeleri muhafız teşkilleri tarafından yakından takip edilmektedir. Muhafız teşkilleri Marlopola varmış bulunuyorlar.

Hava taarruzu

Berlin 8 (A.A.) — Sovyet demiryollar şebekesine karşı yapılan Alman hava kuvvetleri hücumu hassaten şiddetli olmuştur. Kırk dördü mütecaviz demiryolu kesilmiştir. Bu bombalar, şimendifer malzemesini hakiki bir enkaz yığını haline getirmiştir. dört, beş ve altı Birinciteşrin günleri 91 Sovyet treni tahrip edilmiş, 128 tren de ağır hasara uğramıştır.

Alman kıtalarının, Azak denizi şimalindeki mıntakada, müttefiklerin yardımı ile, dokuzuncu Sovyet ordusunu harp harici bırakmak suretile elde ettiği muvaffakiyeti, Berlin gazeteleri, şark harp sahasında şimdiye kadar yapılan bütün harekâtı, şümul bakımından geride bırakan halihazırdaki muazzam harekâtın bir safhası olarak göstermektedirler. Muvaffakiyet, herhalde katî mahiyettedir, zira, Alman - Müttefik kuvvetleri, ricat halinde bulunan düşmanın saflarına derin surette girmişlerdir ve düşmanı takibe devam etmektedirler.

Diğer taraftan, Azak denizi şimalindeki bu mühim ilerleme sayesinde Almanlar, yakında, Dnieper ağzı ile Don nehri üzerindeki Rostof arası yolunun yarısından fazlasını, aşmış bulunacaklardır.

Almanların bu yeni parlak hareketi, belki Harkofa karşı bir hücuma intizar eden düşmanı şüphesiz, bir kere daha gafil avlamıştır. Fakat Alman Genelkurmayının daima bir tek hedefi vardır ki o da, Sovyet kuvvetlerini tedrici imhadan kurtulmak için kaçmalarına mani olacak şekilde mütemadiyen harbe icbar etmektir.

Kuma oturtulan Sovyet gemileri

Helsinki 8 (A.A.) — Kronştadt müstahkem mevki kumandanı Sovyet Amirali Tributz, Neva nehri ile Moskoje kanalı arasında Kiroff sınıfından iki kruvazörü kuma oturtmuştur.

Bu iki kruvazörler Marat ve Oktobrskaja Revoluzia zırhlıları, Alman hava teşekküllerinin devamlı bombardımanına maruz bulunmaktadır.

Kış bastırdı

Bern 8 (A.A.) — Harp bölgesinde bulunan İtalyan gazete muhabirlerinden gelen telgraflara göre, Ukrayna da dahil olmak üzere bütün Sovyet cephelerinde kış başlamıştır.

Berlin, 8 (A.A.) — Dün şark cephesinin cenup kısmında yapılan muharebeler esnasında bir Alman zırhlı tümeni bir Sovyet tümenini imha etmiş ve 3500 esir almıştır. Cephenin merkezinde de bir Alman kolordusu iki günde 180 Sovyet tankını tahrip etmiştir.

Cenuptaki vaziyet

Bern, 8 (A.A.) — «La Suisse» gazetesinin Berlin muhabiri yazıyor:

Rus cephesinde durum cenup kesiminde Almanlar için pek ziyade müsait olacak ki, parola «hiçbir şey söylememek» olduğu halde Alman makamları askerî hareketlerden bu kadar açıkça bahsediyorlar.

Resmî beyanattan şu netice çıkarılabilir:

1 — Azak denizi sahillerinde muharebe edilmektedir. Alman kuvvetleri Dnieper dirseği ile Don üzerinde Rostof arasındaki mesafenin yarısını aşmış bulunuyorlar. Binaenaleyh Donetz havzası doğrudan doğruya tehdit altındadır. Bazı askerî mütehassısların sözlerine bakılırsa burası Bolşevikler için artık tutunulamıyacak bir hale gelmiştir.

2 — Alman tebliği mağlûp edilen düşmandan bahsediyor. Öyle anlaşılıyor ki Ruslar başlıca taarruzu, Harkof istikametinde beklerken aşağıda baskına uğramışlardır.

Millî Şefin İstanbullulara iltifatı

(1 inci sahifeden devam)

Bulgar Kralının tahta çıkış yıldönümü münasebetile Reisicümhur İsmet İnönü ile Bulgar Kralı Boris arasında tebrik ve teşekkür telgrafları teati olunmuştur.

Amerika altı aya kadar harbe girecek

(Birinci sahifeden devam)

surette devam edebilir. Fakat demokrasi bunu yapamaz. Demokrasi, yarı muhariplik ve sözde bitaraflık halinde iken millî birliği emir ve sanayii seferber edemez ve müdafaası için orduyu kullanamaz. Demokrasi başkalarını aldatmıya çalışamaz. Çünkü kendi kendini aldatmak tehlikesini göze alamaz.

Hâdiselerin Amerikayı 6 aya kadar harbe iştirak ettireceğini söylemek, aklıselimi kullanmaktan başka bir şey değildir.

Roosevelt, Taylorla görüştü

Nevyork, 8 (A.A.) — Res Roosevelt, dün ilk defa olarak, Birleşik Amerikanın Papa nezdindeki hususi mümessili Myron Taylor ile görüşmüştür. Mumaileyh Reis Roosevelte ilk raporunu verdiğini ve kendisile çarşamba günü tekrar görüşeceğini beyan etmiştir.

Harpten sonra...

Nevyork, 8 (A.A.) — Harici Ticaret Birliği umumî toplantısında söz söyliyen Hariciye Müsteşarı Sumner Welles demiştir ki:

«Harbi takip edecek olan devre, Birleşik Amerika için, halihazırda buhran devresi kadar nazik olacaktır. Fakat Amerikalılar için her türlü mülâhazanın fevkinde tutulması lâzımgelen en büyük hedef, şimdi Hitlerizmin mağlûbiyetidir.»

Japonya Siyamı işgale hazırlanıyor

(1 inci sahifeden devam)

Japonya, Siyamda bir hareket üssü temin etmek için her çareye başvuruyor. Cenupta deniz ve hava üsleri elde etmiye çalışıyor. Bangkokta bir propaganda ofisi kurmuş ve Siyam gazetelerinden bir çoğunu satın almıştır. Vay-Şing-Vay hükûmetinj tanıması için Siyam hükûmeti nezdinde ısrarda bulunuyor.

Diğer yanda Siyama akın halinde bir çok Japon teknisyeni gelmektedir.

İngilizlere göre

Rangon, 8 (A.A.) — Duff Cooper, Uzakşarktaki vaziyette şimdilik bir nebze sükûnet mevcut olduğunu mat buat toplantısında söylemiştir.

İngiliz Nazırı çarşamba günü tayyare ile Simlaya gidecektir. Hindistandaki ikameti az sürecektir.

Çinliler iki şehri istirdat etti

Çung-King, (A.A.) — Seri bir taarruzdan sonra, Çin kıtaları, Yangçe nehri üzerinde kâin mühim bir liman olup aylardanberi Japonların elinde bulunan İşanga salı günü girmişlerdir. Japonlar, nehrin cenup sahilinde elân sevkulceyşi ehemmiyeti haiz bir tepeyi işgal etmektedirler.

Daha şimalde, Hunan eyaletinde, Çin kuvvetleri Yung-Seh'i tahliye etmişlerdir.

Chekiai ajansı, Çin kıtaatının cumartesi günü Chancha'nın takriben 60 kilometre şimalinde kâin Chingching'i istirdat etmiş olduklarını haber vermektedir.

Vaziyet gergin

Tokyo, 8 (A.A.) — United Press: Konoye ile Roosevelt arasında karşılıklı gönderilen mesajlardan sonra halk efkârı üzerinde hüküm süren nisbî sükût sona ermiştir. Gazeteler, Büyük Britanya ve Amerika Birleşik devletlerine ağır bir dil kullanarak hücuma başlamışlardır.

Nişi-Nişi şunu yazıyor:

Manilla konferansı açık olarak göstermiştir ki, Amerika, Pasifikte sulhü muhafaza etmek istemiyor. Japon milleti boş ümitleri bırakmalı ve en fena ihtimale karşı hazırlanmalıdır.

Başlıca ham maddelere gelince eskiden denizaşırı memleketlerden gelen bütün bu maddeler için Japonya artık diğer memleketlere güvenemez veya pek az güvenebilir.

Alman gazetelerinin tebliğ hakkındaki mütaleaları

(1 inci sahifeden devam)

müşahede, Türkiyeyi İngiltereye kötülük yapmıya icbar etmek yolundaki bütün teşebbüslerin şiddetle reddi demektir. Gözü olan herkes görür ki İngiltere bugünkü harbi daha hazırladığı zamanlarda her çareye başvurarak asıl Türkiyeyi tecavüz cephesine sokmıya çalışmıştır. Türkiyenin cografya mevkii dolayısile işgal ettiği hususi durumu Ankara tamamile müdriktir. İngiliz taleplerine mutavaatın doğuracağı tehlikeler anlaşılmış ve harbin ileride genişlemesini elde etmiye çalışan İngilizlerin projelerinden Türk siyasetini ayırmıya gayret edilmiştir.

Bu arada, Almanya ile Türkiye arasındaki ananevî dostluk bir kere daha yeniden teyit edilmiş olmasına rağmen Londra tahrik manevralarile müdahaleden vazgeçmemiştir.

Türk - Alman deklarasyonu, Berlin ile Ankara arasında mevcut iyi münasebetleri bir kere daha belirtmekte ve Türkiyeye İran ve Irakın akıbetine benzer bir akıbet hazırlamak istiyen fesatçıların bazı niyetlerini de ayni zamanda aydınlatmaktadır.

SOVYET tebliği

(1 inci sahifeden devam)

Gece tebliği

Londra, 8 (A.A.) — Sovyet gece yarısı tebliği:

7 birinciteşrin günü, kıtalarımız, bütün cephe üzerinde düşmanla muannidane çarpışmışlardır. Viazma ve Briansk istikametlerinde, bu çarpışma hassaten şiddetli olmuştur.

5 birinciteşrin günü 42 düşman tayyaresi tahrip edilmiştir. 27 tayyare kaybettik. Barentz denizinde 7 bin tonluk bir düşman gemisi batırılmıştır.

Moskovada düşürülen tayyareler

Moskova, 8 (A.A.) — Tass ajansının bildirdiğine göre Moskovayı müdafaa eden pilotlar dün hükûmet merkezi etrafında altı Alman tayyaresi düşürmüşlerdir. Bu düşman tayyareleri Moskovaya hücum etmiye çalışıyorlardı.

Umumî vaziyet

Londra, 8 (A.A.) — Öyle anlaşılıyor ki, Hitlerin Moskova istikametinde başladığı taarruz cepheden yapılan bir taarruzdur.

Sovyet tebliğlerinde zikredilen Viazma kesimi Smolenskten Moskovaya giden yol üzerinde ve Moskova şehrinden 225 kilometre mesafede bulunmaktadır. Bu kesim misli görülmemiş şiddetle yapılan taarruza karşı müdafaa edilmektedir. Şimdiki halde Almanlar Veliki Luki istikametinde bir hamle yapmakla Rihev'i istihdaf etmektedirler. Muazzam kıskaçın şimal kolu belki de Novograd istikametinde harekette bulunmaktadır. Maamafih şimdi Viazmaya yapılan hamlenin tahmin edilen bu hamlelerden biri olmadığı anlaşılmaktadır.

Mareşal Timoçenko, Smolensk çıkıntısını geri almıştır. Fakat akşamla sabah arasında geçen müddet zarfında Almanlar çıkıntının zirvesine kadar kendilerine yol açmışlardır. Buna rağmen çıkıntının elân Rusların elinde olduğu anlaşılıyor.

Almanlar ayni zamanda çıkıntının cenubunda, Briansk civarında taarruza geçerek Sovyetleri Moskovanın cenup doğusunda durdurmuya teşebbüs ve hücumlarını doğrudan doğruya Viazmanın doğu bölgesi üzerine teksif ediyorlar.

Merkez kesiminde cereyan eden muharebeler hakkında Rus tebliğinden başka tafsilâtlı haberler alınmamıştır.

Cephenin diğer bölgelerinde Almanlar tazyiklerini muhafazaya ve merkez kesimlerinde Rus takviye kıtalarının gönderilmesine mâni olmıya çalışmaktadır. Fakat Rusların Leningrad, Odesa ve Kırımda ve Harkof önünde mevzii hücumlara geçecekleri anlaşılıyor.

Uzak Şimalde durum bariz bir surette Rusların lehindedir. Bu son günlerde Finlerin Leningrad şimalin de faaliyet gösterdikleri hakkında hiçbir haber alınmamıştır.

Müthiş bir tank muharebesi

Londra 8 (A.A.) — Röyter ajansının Moskova muhabiri Morice Lovell yazıyor:

Sovyet ordusunun «Kızıl yıldız» gazetesinin bildirdiği tankların muazzam muharebeleri, cephenin merkezinde Viazma ve Briansk bölgelerinide gece ve gündüz durmaksızın devam etmiştir. İlk defa olarak Sovyet tebliğinde ismi geçen bu iki şehir, Almanlara pek pahalıya mal olan şekilde, karış karış müdafaa edilmektedir. Maamafih Führerin bu ileri harekette her şeyi tehlikeye koymıya niyet etmiş olduğu da aşikârdır.

Merkez cephesindeki tahşidat

Moskova 8 (A.A.) — Röyterin Moskova muhabiri bildiriyor:

Sovyet sözcüsü, Lozovski, dün gazetecilere yaptığı beyanatta, Sovyet ordusunun bütün kuvvetlerini, merkez cephesindeki yeni Alman hücumuna karşı koymak için tahşid edilmiş olduğunu bildirmiştir.

İthalât kolaylaştırılıyor

(1 inci sahifeden devam)

racaat bürosu teşkili kararlaştırılmıştır. Tacir ve bilhassa küçük esnaf muhtaç olduğu madde için bu bürolara müracaat edecek, bürolar da o maddeyi esnafa kolayca ve mümkün olduğu kadar kısa zamanda temin edeceklerdir.

Dünkü toplantıda görüşülen mevzuların esasını bu mesele teşkil etmiş, Vekil bu hususta İthalât Birlikleri mümessillerine izahat ve bazı direktifler vermiştir. Birlikler mümessilleri de işler hakkında Vekile ayrı ayrı izahat vermişlerdir. Verilen kararların tatbikatı üzerinde tetkiklere devam edilecektir.

Ticaret Vekili bugün de Mıntaka Ticaret Müdürlüğünde meşgul olacak, yarın akşam Ankaraya dönecektir.

rım saat kadar görüşmüştür. Vali muhtelif meseleler meyanında şehrin odun ve et derdi üzerinde Vekile geniş izahat vermiştir.

Vekil, dün Mıntaka Ticaret Müdürlüğüne İthalât Birlikleri mümessillerini de çağırmış ve riyasetinde dört saat devam eden uzun ve mühim bir toplantı yapılmıştır.

Hükûmet ithalâtı daha fazla kolaylaştırmak ve halkın muhtaç olduğu maddeleri kolay bir tarzda temin etmek için geniş tedbirler alınması üzerinde bazı kararlar vermiştir. Bu arada İthalât Birliklerinin genişletilmesi ve her birlikte bir mü-

ASKERÎ VAZİYET

Alman - Rus harbi

(1 inci sahifeden devam)

makta olduğunun ve bu hareketin şarktaki düşmanı ezip imha etmek hususunda ehemmiyetli bir yardımı olacağının söylenmesidir.

Sovyetlerin harp hazırlığında pek ileri gitmiş olduklarında sade Alman Başkumandanlığı ve Genelkurmayı değil, bütün dünya yanılmıştır. Ancak bu yanılma Alman harp plânında ehemmiyetli bir değişikliği de mucip olmamış gibidir. Yalnız zaman hesabında ve zayiat derecesinde büyük farklar olmuştur. Sovyet ordularının geri çekilmelerine meydan vermeden hududa yakın bölgelerde kuşatılıp parça parça çemberlenerek imha edilmeleri, hava ordularile geriden ileriye Kızılordu sevkiyatının meni veya güçleştirilmesi ve muvasala yollarının tahribi, harp malzemesi istihsal merkezlerinin ve fabrikalarının imhası, milyonların çarpışması esnasında vukua gelecek büyük cephane sarfiyatının ve erzak ihtiyacının temini için Rus demiryollarının süratle tanzim ve ıslahları gibi esaslı noktalar tatbik olunmuştur. Ancak üç beş günde biteceği zannolunan her hangi bir muharebe için, meselâ Minsk imha meydan muharebesi için on beş yirmi gün sarfedilmiş olması Sovyet mukavemetinin fazlalığından ileri gelmiştir.

Bunun da sebebi Sovyet ordularında tahmin olunduğundan daha fazla tank ve tayyare varlığı ve bunları iyi yetiştirilmiş Bolşevik askerlerin maharetle kullanmalarıdır. Bu mukavemet sebebi, muharebelerin tahminden fazla uzamalarını ve buna göre, zayiatın da o nisbette çokça olmasını mucip olmuştur.

Bir harp plânında, demiryolu, veya vapur hareket cetveli gibi her gün ne yapılacağı tesbit olunamaz. Her taarruzî harp hareketi, düşmanın yapacağı mukabil müdafaa tedbirine göre tanzim ve icra olunur. Eğer Almanlar plânlarını, Sovyet arazisinde iğtinam edecekleri harp malzemesine ve erzaka, Sovyet ordularının ilk darbede darma dağınık olacaklarına güvenerek tanzim etmiş ve bu sebeple ancak birkaç haftalık cephane ve erzakı kâfi görerek böyle yarım tedbirle taarruz hareketlerine girişmiş ve neticede bir yerde durmıya veya ricat etmiye mecbur kalmış olsaydılar, o zaman harp plânlarını tatbik edememiş ve Sovyet mukavemetini veya harp hazırlığını az tahminle aldatmış olmalarından dolayı zarar görmüş ve harbi kaybetmiş addolunabilirlerdi.

Ancak Almanların uzun muharebe ihtimallerini hesaba katarak bu işe çok hazırlıklı girmiş oldukları da görünmektedir. İnsiyativi ve taarruz teşebbüsünü daima ellerinde tutuyorlar. Muharebeler bugün Leningrad, Moskova ve Harkof önlerinde cereyan ediyor. Hitler son nutkile yanılmış olduğunu itiraf etmiş ve harbin niçin uzadığını neden Leningrad ve Moskovaya girilmemiş olduğunu da izah etmiştir.

Eski Ordu Kumandanlarından Emekli General

ALİ İHSAN SÂBİS

Odun fiyatlarını tetkik için Kandıraya bir heyet gidiyor

(1 inci sahifeden devam)

nın kat'i şekilde tesbiti için istihsal mıntakasında bir heyet tarafından yeniden tetkikat yapılmasına karar verilmiştir. Altı kişiden mürekkep olan heyet âzası Fiyat Mürakabe Bürosu Şefi Muhsin, Ticaret Odası Umumî Kâtibi Avni, Cümhuriyet Halk Partisi İdare Heyeti âzasından Aziz, Şehir Meclisi âzasından Ferit Hamal ve Vilâyet Orman müdürüdür. Heyet bugün Kandıraya hareket edecek ve kısa zamanda tetkikatını bitirerek raporunu Vilâyete verecektir. Yeni odun narhı bu rapora göre tesbit edilecektir.

Et meselesi

Bazı kasaplarda et bulunmaması üzerine Belediye tedbirler almıya başlamıştır. Dün mezbahada 1000 küsur hayvan kesilmiş ve kontrol memurlarının yanında kasaplara tevzi edilmiştir. Her mıntakadaki kasaba et verilmiştir.

Türkiyeye dair üç mühim haber

(1 inci sahifeden devam)

Türk dostluğunu kazanmak için böyle bir havadis çıkarttığını söylemiştir. Türkiye istiklâlini müdafaa etmek emelindedir ve Rusya da bu istiklâle daima hürmet etmektedir. Hitlerin bu sözleri tahriften başka bir şey değildir.

1941 martında, Sovyetler Birliği, Türkiyeye, hücuma uğradığı takdirde, Sovyetlerin tam anlayışına ve bitaraflığına güvenebileceğini temin ettiği zaman, bu, Almanyanın hoşuna gitmemişti.

Mustafa Fazıl Paşadan... Fethi Okyara

Tefrika: 83 — **Yazan: Ziya Şakir**

Vaziyetin vehametine rağmen, Kâmil Paşa metanet ve nezaketini muhafaza etti

Silâhlı nöbetçilerin gözleri, resmî elbiseli olan (Enver Bey) e ilişti. İki nöbetçi, derhal selâm vaziyetine geçti.. Artık, hiçbir mâni kalmamıştı. Enver Bey, büyük bir sükûnetle kapıyı açtı. Sadrâzamın odasına daldı. Kâmil Paşanın karşısına dayandı. Kat'iyyet ifade eden bir sesle:

— Paşa Hazretleri!.. Derhal istifanamenizi yazınız!.

Diye bağırdı.

Kâmil Paşa, fena halde şaşalamıştı... Senelerce Sultan Hamidin gizli kuvvetlerile mücadele etmiş.. birçok korkunç hâdiselere metanetle göğüs germiş olan bu ihtiyar vezir, şimdiye kadar bu derece müessir bir kuvvet karşısında kalmamıştı. Ve, en küçük bir itirazın, çok fena neticeler vereceğini anlamıştı.

Vaziyetin vahametine rağmen, Kâmil Paşa metanet ve nezaketini muhafaza etti. Enver Beye, karşısında ki koltuğu göstererek:

— Peki.. yazayım... Buyurun oturun.

Dedi.

Fakat Enver Beyin sesi, tam bir emir mahiyeti kesbederek yükseldi:

— Yazın, efendim.. çabuk, yazın.

Kâmil Paşanın rengi, bembeyaz kesilmişti... Derhal, masanın üstündeki kâğıtlıktan, kenarları yaldızlı bir (takrirlik) kâğıt çekti. Masanın üzerine eğildi. Titriyen eline kalemi aldı. Enver Beyin nazarları, kâğıdın üzerinde dolaşırken şu satırları yazdı;

Huzuru şevketmeabı cenabı hilâfetpenahiye;

Hizmeti sadaretten affimi istirham eylerim. Emri ferman, hazreti padişahımındır.

10 kânunusani 1328

Sadrâzam

Kâmil

Sadaret odasında, birkaç dakika zarfında olup biten bu hazin sahne cereyan ederken, dışarıda da mühim hareketler devam ediyordu.

İttihatçılardan birkaç zat, binek taşına açılan kapının önünde durmuş lar, tanımadıkları kimseyi içeri almıyorlardı. Talât ve Mithat Şükrü Beyle birkaç arkadaşları da büyük holde bulunuyorlar.. umumî vaziyete hâkim olmıya çalışıyorlardı.

İttihatçıların haber aldıklarına göre, o gün ve o saatte, bütün nazırlar, (Meclis) salonunda bulunacaklar.. ve bir gün evvel (Saltanat Şûrası) nda verilen karar hakkında konuşacaklardı. Buna binaendir ki, Talât ve Mithat Şükrü Beyler, kapısı büyük sofaya açılan meclis salonunun önünde duruyorlar.. Bir taraftan umumî vaziyeti idare etmek için sağa sola emirler verirken, diğer taraftan da nazırları kaçırmamak için salonun kapısını muhafaza ediyorlardı.

Fakat; Enver Bey kendilerine iltihak ederek meclis salonuna girdikleri zaman, orada (Harbiye Nazırı ve Başkumandan vekili Nâzım Paşa) dan başka kimseyi bulamamışlar.. hayrette kalmışlardı.

Halbuki, asıl hayrete şayan olan, Nazım Paşanın vaziyeti idi... Birkaç ihtilâlci tarafından hükûmete indirilen bu darbeyi menetmek için herkesten evvel harekete gelmesi, derhal oraya asker celbederek ihtilâlcileri tevkif ettirmesi lâzım gelen Nazım Paşa, en küçük bir teläş eseri bile göstermemiş.. gürültü ile kapıdan içeri giren Enver, Talât ve Mithat Şükrü Beyleri dudaklarında mânalı bir tebessümle, adeta dostane bir vaziyetle karşılamıştı. Ağzında, tahta bir ağızlığa geçirilmiş sigarası olduğu halde, arkasını ortadaki büyük masaya dayamış.. ihtilâl reisleriile tatlı tatlı konuşmıya başlamıştı.

Bu satırları okuyan aziz karilerimizin hayret ve meraklarına cevap vermiş olmak için derhal arzedelim ki, Babıâliye yapılan şu baskın, Nazım Paşanın da beklediği bir keyfiyettî. Ve bu işte o da - âdeta - ihtilâlcilerle müşterek gibi bir vaziyette idi. Çünkü, bu hükûmet darbesine kat'i olarak karar veren ittihatçılar, birkaç gün evvel Nazım Paşaya Tokatliyan otelinde bir ziyafet vermişler.. yapacakları hareketi, açıkça kendisine söylemişler.. ve kendisi bu işe müdahale etmediği takdirde, derhal (Sadaret) mevkiine geçireceklerini vâdetmişlerdi.

Birkaç dakika sonra, Sadrâzam olacağına kat'iyyen kani bulunan Nazım Paşa, gayet neşeli bulunuyor.. karşısında sıralanmış olan Enver, Talât ve Mithat Şükrü Beylerle, tatlı tatlı konuşuyordu. Ve o aralık salona giren Yakup Cemil Bey de, biraz geride durarak bu konuşmayı dinliyordu.

Konuşulan sözler, aşağı, yukarı şu şekilde cereyan ediyordu:

Nazım Paşa — İhtiyar - yâni, Kâmil Paşa - istifa etti mi?.

Enver Bey — Evet.. istifanamesini aldım.

Nazım Paşa — Şu halde, mesele kalmadı... Aman, müfrit hareketlerden içtinap ediniz.

Talât Bey — Müsterih ol, Paşam... Hiçbir şey olmaz... Tereyağından kıl çeker gibi, meseleyi halledeliz.

Fakat.. tam o anda, sanki Talât Beyin bu sözlerini tekzip ediyormuş gibi, dışarıda büyük bir gürültü başladı. Birbirini müteakip, dört el silâh patladı.

Bu silâh sesleri, hepsini şaşırtmıştı. Çünkü İttihatçılar, yapacakları hareketin, mümkün olduğu kadar kansız cereyan etmesini kararlaştırmışlardı. Buna binaen, atılan silâhların kendi adamları tarafından olmayıp, hükûmet kuvvetleri tarafından silâhla müdafaa başladığını sanmışlardı. Ve bu vaziyet karşısında, ne yapacaklarını sorar gibi bir vaziyetle birbirlerine bakışmışlardı.

(Devamı var)

Müzenin Harem dairesi soyuldu

Bu işi yapan üç çocuk Kapalıçarşıda yakalandılar

İhsan, Necdet ve Salâhattin adında 14—15 yaşlarında üç çocuk, geçenlerde Topkapı sarayının harem dairesine girmiye muvaffak olmuşlar ve içeriden bir kehribar çubuk, bir gümüş hokka, gümüş kaşıklar, gümüş taslar ve muhtelif boyda altın parçaları çalarak kaçmışlardır.

Bu cüretkâr çocuk hırsızlar dün bu mücevherleri Kapalıçarşıda satarlarken yakalanmışlar, sıkıştırılınca da suçlarını itiraf ederek adliyeye teslim olunmuşlardır.

Necdet, Salâhattin ve İhsan, Üçüncü Sulh Ceza mahkemesinde yaşları dolayısile gizli yapılan muhakemeleri sonunda tevkif olunmuşlardır.

Elazığ tayyare meydanı dün merasimle açıldı

Elâziğ 8 (A.A.) — Burada Devlet Havayolları tarafından yaptırılan hava meydanı bugün Münakalât Vekili Cevdet Kerim İncedayının bir nutku ile açılmıştır.

Bu törende hazır bulunmak üzere tayyare ile buraya gelen Münakalât Vekilimizle Maliye Vekili Fuad Ağralı hava meydanında sivil ve askerî erkânla parti azaları, halk ve bir kıta asker tarafından selâmlanmıştır.

Münakalât Vekili İncedayı söylediği kısa bir nutukla, açılmak üzere bulunan bu hava meydanının Millî Şef İnönü devrinin yurdun imarı, halkın refah ve medeniyet yolundaki inkişafını hızlandıran ve Atatürk inkılâbını tekemmül ettiren eserlerinden biri olduğunu işaret eylemiş ve bunu takiben Maliye Vekili Fuad Ağralı iyi dileklerle meydanı açmıştır.

Elâziğ, 8 (Hususî) — Hava meydanını açan Maliye ve Münakale Vekilleri, Kız Enstitüsünü gezdiler ve gece Belediyenin Halkevinde şerefle rine verdiği ziyafette bulundular. Yarın hava meydanı ile Tuncelinin Hozat, Pertev, Elâzığın bazı kazalarında tetkiklerde bulunduktan sonra Ankaraya dönmeleri muhtemeldir.

İstanbul Dördüncü İcra Memurluğundan:

Beyoğlu Vakıflar Müdürlüğü vekili avukat Ömer Cemil tarafından Tophane Necati bey caddesi No. 326 da Ahmet Güler aleyhine 102 liranın faiz avukatlık ücreti ve icra masrafları ile tutarının tahsili yolundaki icra takibinde borçlunun ikametgâhının malûm olmamasına binaen posta idaresi tahkikatı neticesine binaen 20 gün müddetle ilânen tebligat icrasına karar verildiğinden tarih ilândan itibaren 7 gün zarfında bir itirazı varsa bildirmesi veya bu bapta bir tehiri icra kararı getirilmediği takdirde cebri icraya devam olunacağı malûmu olmak üzere ödeme emri makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur. (941/2550)

SPOR

Pazar günü yapılacak (Kupa) maçları

Futbol Ajanlığından:

Fenerbahçe stadı: Saat 11,30 Taksim - R. Hisar hakem: Muzaffer, Fikret, Sadık, 13,30 Altın tuğ - Haliç hakem: Reşat, Bahattin, Selâmi, 15,30 Galatasaray - A. Hisar hakem: Nuri, Nihat, Müeyyet.

Şeref stadı: Saat 9,30 Davutpaşa - Unkapanı hakem: Eşref, Fazıl, Zeki, 11,30 Süleymaniye - Rami hakem: Halit Ezgü, Halit, Sabahattin, 13,30 Beyoğlu - Galata hakem: Bülent, Mustafa, Nejd, 15,30 Beşiktaş - Hilâl hakem: Adnan, Necdet, Feridun.

Voleybol turnuvası

Beyoğlu Halkevinden: Her yıl üç sınıf üzerine yapılmakta olan Halkevi voleybol açık turnuvası 9 uncu kere olarak bu sene 23/10/941 pazar günü başlayacaktır.

Kaydolmak istiyenlerin 19/10/941 çarşamba akşamına kadar Beyoğlu Halkevi spor şubesine müracaat etmeleri rica olunur.

Eskrim müsabakaları

Eskrim Ajanlığından: 19/10/941 pazar günü bölgemizin erkek eskrimcileri arasında kılıç, epe flöre bayanlar arasında flöre teşvik müsabakaları yapılacaktır. Müsabakaların seçmelerine 13/10/941 pzartesi saat 18 de Dağcılık klübünde başlanacaktır. Kayıt için ajanlığa müracaat.

RADYO

BUGÜNKÜ PROGRAM

7.30 Program
7.33 Müzik
7.45 Haberler
8.00 Müzik
8.30 Evin saati.
★
12.30 Program
12.33 Saz semaileri
12.45 Haberler
13.00 Şarkılar
13.30 Müzik.
★
18.00 Program
18.03 Orkestra
18.30 Şarkılar
19.00 Konuşma
19.15 Orkestra
19.30 Haberler
19.45 Yurttan sesler
20.15 Radyo gazetesi
20.45 Fasıl heyeti
21.00 Ziraat takvimi
21.10 Fasıl heyeti
21.30 Konuşma
21.45 Orkestra
22.30 Haberler
22.45 Müzik
22.55 Kapanış.

TİYATROLAR

ŞEHİR TİYATROSU
Tepebaşı Dram kısmı:
Bu gece cast (20,30) da
HAMLET
Türkçesi Üniversite İngiliz Edebiyat Şubesi
***
İstiklâl caddesi Komedi kısmı
Bu gece saat 20,30 da
KİBARLIK BUDALASI

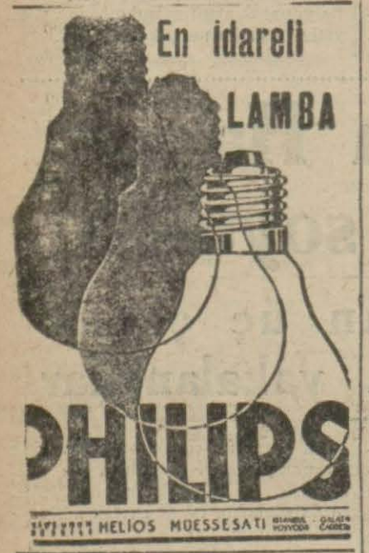

İstanbul Asliye Yedinci Hukuk Hâkimliğinden:

Nafıa Vekâleti avukatı Haydar Türegünün Taceddin Yalçın ile Şilenin Hacı Kasım mahallesinde mukim fırıncı Nasuhi aleyhlerine 1938 lira 28 kuruşun maa faiz ve masarifi mahkeme Taceddinden ve 818 liranın Nasuhiden müştereken tahsili hakkında açmış olduğu davanın icra kılınan muhakemesi neticesinde müddeabih 1938 lira 28 kuruştan 888 lirasının müddeialeyhlerden Taceddinden asaleten ve diğer müddeialeyh Nasuhiden bu miktara kefaleti hasebile kefaleten ve fakat tahsilde tekrar vaki olmamak şartile tahsiline bakiye 1120 lira 28 kuruşun müddeialeyh Taceddinden tahsiline ve 18/6/940 tarihinden itibaren mahkûmunbihe % 5 faiz yürütülmesine % 1 nisbetinde ücreti vekâlet takdirine dair 15/4/941 tarihinde karar verilmiş ve kararın dahi müddeialeyhlerden Nasuhinin ikametgâhının meçhuliyeti hasebile H. U. M. K. nun 407 nci maddesine tevfikan ilânen tebligat icrası tensip kılınmış olduğundan mumaileyhi ilânın ertesi gününden itibaren kanunî müddeti içinde kanun yollarına müracaat edilmediği takdirde hükmün katiyet kesbedeceği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (941/208)

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası 4 - 10 - 941 vaziyeti

AKTİF	Lira	Lira
Kasa:		
Altın: Safi Kilogram 73.604.628	102.124.217 77	
Banknot	6.780.245.—	
Ufaklık	507 772.30	109 412 235.07
Dahildeki Muhabirler:		
Türk Lirası	371 338 14	371.338.14
Hariçteki Muhabirler:		
Altın: Safi Kilogram 10.317.659	14.512.612.81	
Altına tahvili kabil serbest dövizler		
Diğer dövizler ve borçlu kliring bakiyeleri	47.159 365.67	61.671.978.48
Hazine tahvilleri:		
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı	158.748.563.—	
Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vaki tediyat	21.764 266.—	136.984.297.—
Senedat cüzdanı:		
Ticarî senetler	279.827.947.39	279.827.947.39
Esham ve tahvilât cüzdanı:		
A — Deruhte edilen evrakı nakdiyeye karşılığı esham ve tahvilât (İtibarî kıymetler)	45.383.661.93	
B — Serbest esham ve tahvilât:	8.311.443 46	53.695.105.39
Avanslar:		
Altın ve döviz üzerine avans	4.999 33	
Tahvilât üzerine avans	5.772.641.78	
Hazineye kısa vadeli avans		
Hazineye 3850 No.lu kanuna göre açılan altın karşılıklı avans	167.500.000.—	173.277.641,11
Hissedarlar :		4.500.000.—
Muhtelif		11.539.298 40
Yekûn		831 339 840 9

PASİF	Lira	Lira
Sermaye		15.000.000.—
İhtiyat akçesi:		
Adi ve fevkalâde	7.822.019,15	
Hususî	6.000.000.—	13.822.019.15
Tedavüldeki Banknotlar	158.748.563.—	
Deruhde edilen evrakı nakdiye Kanunun 6-8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vaki tediyat	21.764.266.—	
Deruhde edilen evrakı nakdiye bakiyesi	136.984.297.—	
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vazedilen	17.000.000.—	
Reeskont mukabili ilâveten tedavüle vazedilen	250.000.000.—	
Hazineye yapılan altın karşılıklı avans mukabili 3902 No.lı kanun mucibince ilâveten tedavüle vazedilen	94.000.000.—	497.984.297.—
MEVDUAT:		
Türk lirası	72 937.563.43	
Altın: Safi Kilogram 877.150	1.233 732 03	74.171.345.46
3850 No.lu kanuna göre hazineye açılan avans mukabili tevdi olunan altınlar: Safi Klg. 55.541.930	78.124.167.90	78.124.167.90
Döviz taahhüdatı:		
Altına tahvili kabil dövizler		
Diğer dövizler ve alacaklı kliring bakiyeleri	27.814 693.07	27.814.693.07
Muhtelif		124.423.318.40
Yekûn		831.339.840.98

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi %, 4, altın üzerine avans % 3

Vefa Bozası çıktı

RADYONUZUN
Mükemmel bir surette tamiri ve ıslahı için
Radyo Nüzhet
Müessesesine müracaat ediniz. RADYO NÜZHET son sistem âletlerle mücehhez atelyesini emrinize âmade bulundurur.
RADYO NÜZHET
Galata Voyvoda caddesi No. 47 Voyvoda Hanı. Telefon: 43712
Posta kutusu 1026

İstanbul Belediyesinden:

Hesap İşleri Müdürlüğü kadrosunda münhal bulunan 50 lira ücretli ve 15 lira maaşlı memurluklar için 15/10/941 tarihine müsadif çarşamba günü saat ikide yalnız ortamektep mezunları arasında müsabaka imtihanı yapılacaktır.

Aşağıda yazılı evsafı haiz olanların 13/10/941 pazartesi günü akşamına kadar Belediye Riyasetine istida ile müracaat ederek istenilen vesaiki vermeleri ve tayin edilen gün ve saatte Belediye merkez binasında hazır bulunmaları lâzımdır.

1 — Türk olmak, 2 — 18 yaşını ikmâl etmiş bulunmak, 3 — Askerlikle alâkası bulunmamak, 4 — 30 yaşından yukarı olmamak.

İstenilen vesaik: 1 — Hüviyet cüzdanı, 2 — Askerlik vesikası, 3— Mektep diploması, 4 — Doğruluk kâğıdı, 5 — 4,5X6 eb'adında 4 adet fotoğraf. (9009)

Yüksek Deniz Ticareti Mektebi Müdürlüğünden:

CİNSİ	Miktarı	Fiyatı Lira Kr.	Bedeli Lira Kr.	Muvakkat teminat Lira Kr.
Harici elbise imâliyesi	175 takım	15	2625	
Nevresim «kaput» imâliyesi	51 adet	12.50	673.50	
Gemici elbisesi kasket paletle imâliyesi	51	12.50	673.50	509.40
Beyaz elbise kumaşile imâliyesi	110 takım	16	1760	
İş tulumu «nümune kumaştan»	80	8	640	
Kasket iki beyazile	140	3	420	
			6792	

Harici elbisenin, nevresimlerin ve gemici elbisesi ve kasketlerin yalnız lâcivert serj kumaşları mektepten verilecektir.

1 — Mektep talebelerine lüzumu olan cins ve miktarı ve fiyatları yukarıda yazılı altı kalem eşya ve imâliye, kapalı zarf usulile eksiltmeye konularak 15/10/941 çarşamba günü saat 15 de mektep müdürlüğünde toplanacak satınalma-komisyonu tarafından ihalesi yapılacaktır.

2 — Şartnameyi görmek arzu edenler mektep muhasebesine müracaat etmelidirler. Muvakkat teminat İst. Yüksek Mektepler muhasebeciliği veznesine yatırılacaktır.

3 — Eksiltmeye iştirâk edecekler in 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindeki şartları halz olmaları ve 32 nci madde tarifatı dairesinde ihzar edecekleri zarflarını eksiltme günü saat 14 e kadar komisyon riyasetine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. Ticaret Odası terzilik vesikaları zarfa konacaktır. (8664)

ZAYİ — Karagümrük nüfus memurluğundan almış olduğumuz nüfus cüzdanlarımızı zayi ettik. Yenilerini alacağımızdan eskilerinin hükmü yoktur. İhsan ve Naciye Özkul.

***

ZAYİ — Fatih Malmüdürlüğünden almış olduğum maaş cüzdanımı ve beraatimi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. İhsan Özkul. Çarşamba Manyas zade caddesi numara 41.

Kitaplarınızı
ARİF BOLAT
KİTABEVİNDEN
alınız. Bütün kitapları bulabileceğiniz gibi Ankara neşriyatının, Avrupanın model vesair mecmualarının Babıâlide yegâne satış yeridir.
Gazetelere ilân da kabul eder.
Ankara caddesi 89— İstanbul

Aşkale Malmüdürlüğünden:

Yeniden inşa ettirilmiş olan Aşkala kazası hükûmet konağının (17852) lira 24 kuruş bedeli keşifli ikmali inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmiye çıkarılmıştır.

1 — Eksiltme 24/10/941 Cuma günü saat onda Aşkale maliye dairesinde toplanacak olan komisyon trafından yapılacaktır

2 — Bu işe ait keşif evrakı, silsilei fiat cetveli, ve şartnameler Erzurum Nafia Müdürlüğünden ve Aşkale Malmüdürlüğünden bedelsiz alınabilir.

3 — Muvakkat teminat (1338) lira 93 kuruştur.

4 — Taliplerin 7/5/937 tarih ve 3297 sayılı Resmi Gazete ile neşredilen talimatnameye göre vesikalarını hazırlayıp ibraz etmeleri ve tayin edilen müddet zarfında teklif mektuplarını komisyon riyasetine vermeleri lâzımdır. (8927)

Türkiye Cumhuriyeti
ZIRAAT BANKASI
Kuruluş tarihi 1888 — Sermayesi: 100,000,000 Türk lirası
Şube ve Ajans adedi: 265.
ZİRAİ ve TİCARİ HER NEVİ BANKA MUAMELELERİ.
Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyoruz.

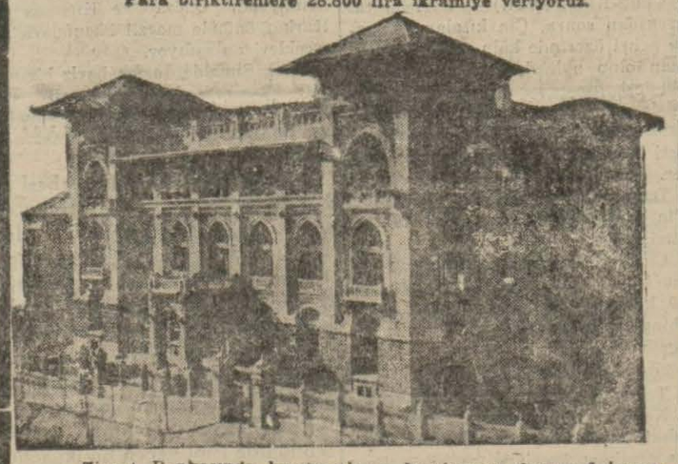

Ziraat Bankasında kumbaralı ve kumbarasız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunalara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 adet	1.000 liralık	4,000 lira	100 adet	50 liralık	5,000 lira
4 »	500 »	2,000 »	120 »	40 »	4,800 »
4 »	250 »	1,000 »	160 »	20 »	3,200 »
40 »	100 »	4,000 »			

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir. Kur'alar senede: 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 — Kapalı zarf usulile Sekili tuzlasında 9 adet muhafaza kulübesi inşa ettirilecektir.

2 — Muhammen bedeli (17.088.66) lira olup muvakkat teminatı 1281.65 liradır.

3 — Eksiltme 31/10/941 cuma günü saat 10.10 da Kabataşta Levazım şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

4 — Şartname sözü geçen şubelerinden 86 kuruş mukabilinde alınabilir. den, İzmir ve Ankara Başmüdürlüklerden,

5 — Girmek istiyenler 10.000 lira, bu kabil inşaatı muvaffakıyetle yapmış olduklarına dair vesika ibraz ederek ihale gününden 3 gün evveline kadar Umum Müdürlük İnşaat şubesinden ayrıca eksiltmeye iştirak vesikası almaları lâzımdır.

6 — Eksiltmeye gireceklerin mühürlü teklif mektuplarını, kanuni vesikalarını ve münakasaya iştirâk vesikasını ihtiva edecek olan kapalı zarflarını ihale saatinden bir saat evveline kadar adı geçen komisyon riyasetine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (8947)

1941 İKRAMİYELERİ

1 adet	2000	liralık	= 2000.—	Lira
3 »	1000	»	= 3000.—	»
2 »	750	»	= 1500.—	»
4 »	500	»	= 2000.—	»
8 »	250	»	= 2000.—	»
35 »	100	»	= 3500.—	»
80 »	50	»	= 4000.—	»
300 »	20	»	= 6000.—	»

İstanbul Erkek Terzilik Okulu Müdürlüğünden:

Okul sipariş atölyesinde çalışmak üzere gündüz veya akşam kısmı mezunlarından isteklilerin okula müracaatları. (8990)

İstanbul Belediyesi İlânları

Beşiktaşta Abbasağa mahallesinin Rum mezarlığı sokağında 1 pafa numaralı ve 425 metre murabbaı sahalı arsa satılmak üzere açık arttırmaya konulmuştur. Tahmin bedeli 435 lira ve ilk teminatı 32 lira 63 kuruştur. Şartname Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 27/10/941 pazartesi günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektuplarile ihale günü muayyen saatte Daimi Encümende bulunmaları. (9008)

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlânları

KİRALIK ODA

Semti	Mahallesi	Sokağı	No.su	Cinsi	Aylığı
Galata	Yenicami	Mehmet Ali Paşa han	51	Oda	35

Yukarıda yazılı oda 31/5/942 günü sonuna kadar kiraya verilecektir. İhalesi 14/10/941 günü saat 14 de yapılacağından isteklilerin Beyoğlu Vakıflar Müdürlüğü Akarat Kalemine müracaatları. (8828)

TÜRK BAYANLARI
Biçki - Dikiş
TERAKKİ-YURDU
Biçki ve dikişi hiç bilmiyenlere 9, bilenlere 6 ve dikişi bilip makasdar olmak istiyenlere 3 ayda bütün incelik ve teferruatile esaslı surette öğretir. Tasdikli diploma verir. Talebe kaydına başlanmıştır. Cumartesi ve pazardan maada saat 9-12 ve 14-17 ye kadar her gün müracaat olunur. Beyoğlu Altınbakkal Babil caddesi No. 63.

Kiralık boş oda aranıyor
Galatasaray, Taksim ve civarında güneş görür boş bir oda aranıyor. İdaremizde M. M. rümuzuna mektupla bildirilmesi.

BORSA

8 - 10 - 941 muamelâtı

Londra	1 Sterlin	5.12	
Nevyork	100 Dolar	129 527	
Cenevre	100 İsv Fr.	—.—	
Madrit	100 Pezeta	12. 89	
Yokoha.	100 Yen	—	
Stokho.	100 İsveç kr	30 8875	

ESHAM VE TAHVİLAT

İkramiyeli yüzde 5	1938	19.65
Yüzde 5	1933 Ergani A.B.C.	—.—
» 7 934 Sivas-Erzurum		—.—
» 7 » 2 ilâ 7		—.—
» 7,5 913 Türk borcu 1		—.—
Ana. Demiryolu 1 ve 2		—.—
İş Bankası nama		—.—
» hamiline		—.—
Şark değirmenleri		—.—

Borsa harici altın fiyatı

Reşadiye	25 Lira	25 [illegible]
Kalın Beşibirlik	116 »	— »
Küçe altın grami	3 »	53 »

Birincitegrin Perşembe

1360 H. Ramazan 17	9	1357 Rumi Eylül 26
Gün 282		Hızır 157

Vakitler	Ezanî S	Ezanî D	Vasatî S	Vasatî D
Güneş (Yarınki)	12	27	06	06
Öğle	06	22	12	02
İkindi	09	33	15	12
Akşam	12	06	17	39
Yatsı	01	30	19	11
İmsak (Yarınki)	10	50	04	28

Sahibi : *Z. T. EBÜZZİYA*
Neşriyat Müdürü : *C. BÂBAN*
Basıldığı yer: *Matbaai EBÜZZİYA*

Büyük zabıta romanı : 29

KAN DAMLASI

nakleden = BÜLENT BULAK

Dava bu minval üzere birkaç gün devam etti. Müddeiumuminin Dow'un mücrimiyeti hakkındaki sözleri hemen herkes tarafından kabul edilmiş gibi görünüyordu. Hattâ jüri tarafından bile...

Bütün bu müddet zarfında Currier hiç keyfini bozmadan çalışıyordu. Vaziyetten anladım ki, o, babam ve Mister Lane bu işin yegâne çaresi benim nazariyemi ortaya atmakta buluyorlardı. Jüri gayet namuslu ve zeki adamlardan mürekkepti.

Üçüncü celsede Cornichael tekrar dinlendi. Bu sefer, Mister Fawcett izin verdikten sonra evi gözetlemiş olduğunu ve içeriye gayet çevik bir adamın girip biraz sonra tekrar çıktığını gördüğünü söyledi. Müddeiumumî muavini bu sefer Cornichael'e yüklenmek istedi. Gayet sert bir tarzda, ilk celsede bunu neden söylemeyip de şimdi söylediğini sordu ve bu ifadenin doğruluğundan şüphelendiğini ihsas etti. Cornichael gayet sakin olarak bunun da cevabını vermekte gecikmedi: Evi gözetlediği duyulursa işinden çıkarılacağından korkmuştu. Fakat sonradan vicdan azabı duymuş ve hakikati söylemiye karar vermişti.

Cornichael bunları söylerken ben Dr. Fawcett'e bakıyordum; yüzü hid detten sararıyor, morarıyor velhasıl renkten renge giriyordu.

Sıra benim nazariyeme gelmişti. Avukat bunları sırasile anlattı ve Dow'u ortaya çağırdı. Adamcağız perişan bir halde, korkudan tirtir titriyordu. Corrier derhal suallere başladı. Anladım ki bunlar Dow'a talim ettirilmişti. Bu sualler kendisinin on sene evvel geçirdiği kazaya ait şeylerdi. Bunlar bitince avukat jüriye döndü:

— Muhterem jüri heyeti! Mister Fawcett'in katilinin solak olmadığını size isbat edeceğim. Halbuki Müddeiumumînin itham ettiği Dow solaktır.

Kalbim heyecandan, duracak kadar çarpıyordu. Artık bu son kozdu, ya mağlûp olacak, yahut da galip gelecektik... Acaba jüri, bizim fikrimizi kabul edecek miydi?.

Currier söyledi, söyledi. Bizim müttehassıslarımız da dinlendi ve bunlar herşeyi berbat ettiler. Hattâ Mister Lane'in hususî dokoru meşhur hekim bile jüriye, ikna edecek bir şey söyliyemedi. Bir taraftan da Müddeiumumî muavini bizim tezin aksini iddia ediyordu ve o da bir sürü mütehassıs getirmişti. Avukat artık şaşırmış gibiydi. Son çare olarak Dow'un hücresinde yapılmış olan tecrübeyi anlattı. Fakat müddeiumumî buna karşı da hazırlanmıştı. Derhal bir şahit çağırdılar; bu, bizi Dow'un hücresine sokan gardiyandı. Öyle lâflar söyledi ki, bizim Dow'a bu sağ ve sol meselesini talim ettirdiğimize herkes inandı.

Currier hırsından saçını başını yoluyordu. Fakat artık olanlar olmuştu. Jüri heyeti azaları kararını vermiş bir tavırla sandalyelerinin arkasına yaslandılar. Dow'a baktım, zavallı harap olmuştu. Saatlerce, sağ eli, sol ayağı, sol kolu ile nelter yaptırmamışlardı.

Karar günü Currier, aldığı parayı haketmek için bütün gayretini sarfetmiş, fakat muvaffak olamamıştı. Son söz olarak şunları söyledi:

— Muhterem jüri! Eğer bu adamı elektrik sandalyesine gönderirseniz çok yanlış bir hareket yapmış olacaksınız. Müddeiumumî davasını kurnazca, fakat hilesiz olarak kazanmıştır. Size isbat ettik ki asıl katil solak değildir. Böyle olduğu halde nasıl bu zavallının katil olabileceğini düşünürsünüz?.

Muhterem jüri! Delil her ne kadar sathî olursa olsun ve Müddeiumumî de, size ne kadar bu işte bir işbirliği olduğu fikrini ilham ederse etsin, vicdanımız karşısında, tıbben bu cinayeti işleyemiyecek olan zavallı talisizi ölüme mahkûm edemezsiniz!.

Jüri heyeti bu müdafaadan sonra müzakere için salonu terketti ve bu müzakere tam altı buçuk saat sürdü; Dow'un mücrim olduğuna karar verilmişti. *(Devamı var)*